

Către: **Dna Cristina IXARI**

Secretara de Stat al Ministerului Finanțelor

Nr. 29-25/SD din 19 martie 2025

Ref.: Propuneri de modificare ce vizează Politica bugetar-fiscală și vamală pentru anul 2026

Stimată dna Secretar de Stat,

Asociația Businessului European (EBA Moldova) Vă adresează cele mai înalte considerațiuni și apreciază deschiderea Ministerului, în cadrul exercițiului de colectare și consultare a propunerilor de modificare ce vizează Politica bugetar-fiscală și vamală pentru anul 2026.

Urmare a consultării pe platforma EBA a mediului de afaceri referitor la propunerile aferente domeniului fiscal, am prezentat anterior, **Foia de parcurs privind îmbunătățirea cadrului fiscal în lumina angajamentelor asumate** (*adresarea [EBA nr. 24-25/SD din 10 martie 2025](#)*), precum și vă prezentăm următoarele propuneri de modificare.

I. Reiterăm câteva **linii directorii** care impactează negativ la moment dezvoltarea business-ului, precum și dezvoltarea economică sustenabilă în Republica Moldova în context de criză:

1) Revizuirea cotelor TVA pentru producția agro-alimentară

I. Propunere de reducere a cotei TVA pentru ouă, carne de pasăre, carne de porc și semifabricate – măsură de echitate fiscală și protecție socială

Producătorii de ouă, carne de pasăre și porc din Republica Moldova sunt obligați, în prezent, să achite TVA la cota standard de 20%, în timp ce principala lor materie primă – cerealele – este taxată cu 8%. Această discrepanță fiscală generează un dezechilibru major, împovărând sectorul avicol și afectând competitivitatea acestuia, în special în raport cu importurile din țări UE unde cotele TVA pentru produsele alimentare sunt semnificativ mai mici (ex: 9% în România, 3% în Luxemburg).

Această povară fiscală excesivă duce la acumularea de datorii la bugetul de stat, imposibilitatea rambursării la timp a TVA și constrângerea producătorilor de a contracta împrumuturi pentru cheltuieli operaționale. În plus, există riscul falimentului în lanț pentru fermele avicole, mai ales în condițiile unui adaos comercial redus și ale unei cereri influențate de puterea scăzută de cumpărare a populației.

Reducerea cotei TVA la 8% pentru produsele avicole autohtone ar contribui la scăderea prețurilor pentru consumatori, creșterea consumului, sprijinirea categoriilor vulnerabile și stimularea competitivității producătorilor locali. Măsura ar alinia politica fiscală la practicile UE,

ar susține investițiile și ar reduce evaziunea fiscală, având efecte pozitive atât sociale, cât și bugetare, fără pierderi reale pentru stat.

În concluzie, ajustarea cotei TVA este o măsură urgentă de echitate fiscală și de susținere a unui sector economic strategic, contribuind la stabilitatea economică rurală, protejarea locurilor de muncă și reducerea dependenței de importuri.

II. Propunere de aplicare a cotei reduse de TVA (8%) pentru mierea naturală ambalată și produsele din miere

Atenționăm și despre situația precară în care se află la moment companiile din **sectorul apicol**, prin urmare propunem de a include în lista produselor impozitate cu **cota TVA redusă (8%)** mierea naturală ambalată și a produselor din miere, dat fiind faptul că miere este un produs agricol și în țări vecine, de exemplu, România, cota stabilită pentru acest tip de produse este în mărime de 5-9%. Cota actuală în mărime de 20% reprezintă o povară suplimentară și are un impact negativ asupra vânzării oficiale a acestui produs.

2) În contextul evoluțiilor demografice, *stimularea asigurărilor de viață devine una din principalele opțiuni pentru susținerea sistemului asigurărilor sociale;*

În condițiile în care deficitul forței de muncă este o problemă acută pentru oricare sector al economiei, angajatorii sunt determinați să creeze cele mai bune condiții de muncă pentru salariații lor. Astfel, pentru atragerea și menținerea personalului, angajatorii oferă o gamă variată de beneficii, printre care pot fi introduse și asigurările de viață, fiind un beneficiu pe termen lung și respectiv ajută la menținerea personalului pe termen lung.

O politică continuă de susținere din partea statului, cu o estimare de impact minim asupra bugetului public poate aduce beneficii importante reflectate în creșterea gradului de protecție a populației pe termen lung.

Companiile de asigurări oferă surse de finanțare pentru guvern și sectorul privat pe termen lung, deoarece primele colectate de către asiguratorii care practică asigurări de viață, sunt investite pentru acoperirea rezervelor tehnice și matematice de asigurări, astfel susținând activitatea economică.

3) Reintroducerea avizului de însoțire a mărfurilor

Urmare a excluderii normelor ce țin de eliberarea "*avizului de însoțire a mărfurilor*" (modificarea art.117¹ alin.(11) și abrogarea alin.(13) din Codul fiscal), agenții economici urmează să elibereze factura fiscală pentru orice livrare/transportare a mărfurilor, cu posibilitatea necompletării indicatorilor obligatorii pentru anumite cazuri specifice. Totodată, prin Hotărârea Guvernului nr.229 din 26.03.2024, avizul de însoțire a mărfii a fost exclus din lista formularelor tipizate de documente primare cu regim special.

Ținem să menționăm faptul că documentarea circulației mărfurilor în baza Avizelor de însoțire a mărfii este o **practică uzuală și implementată cu succes la nivel internațional**. Astfel, la baza circulației mărfurilor (transportul acestora), se utilizează fie factura fiscală, fie cu un aviz de însoțire a mărfii. Acest din urmă document are, de regulă, o utilizare complexă și un regim intern de tipărire și numerotare, astfel încât o entitate economica, indiferent de domeniul de activitate, să poată stabili o modalitate proprie de înregistrare și să poată adapta modelul de aviz de însoțire a mărfii în corespundere cu necesitățile proprii.

Excluderea Avizului de însoțire a mărfii din lista formularelor tipizate de documente primare cu regim special prin Hotărârea Guvernului nr.229 din 26.03.2024, și din referințele legislative incluse în art.117¹ din Codul fiscal va avea un impact semnificativ asupra mediului investițional, având în vedere costurile administrative asumate urmare a unor astfel de modificări. Mai mult, aceste modificări nu sunt unele de natură să justifice necesitatea unei astfel de ingerințe. Astfel, prezentăm mai jos unele din **impedimente sesizate legate de amendamentele deja operate/care se propun a fi operate și impactul acestora asupra climatului investițional din RM**:

1) Contrar scopului anunțat prin Notele informative anexate la HG nr.229/2024 și la politica fiscală pentru 2025, dar și prin efectul unor astfel de modificări, companiile vor fi obligate să emită factura fiscală pentru fiecare transportare/expediere a mărfurilor (însoțirea mărfurilor, pe timpul transportării acestora), fapt care va mări considerabil costurile administrative asumate.

În context, ținem să menționăm faptul că potrivit Notelor informative respective, proiectele normative vizate au fost elaborat în scopul simplificării procesului de administrare a afacerilor, eficientizării procedurii de administrare fiscală, precum și reducerii birocrăției și a costurilor suportate de agenții economici.

Constatăm, cu regret, faptul că condițiile ce au impus elaborarea proiectelor menționate supra, dar și finalitățile urmărite sunt unele realmente compromise, în condițiile în care, efectele acestor modificări nu vor minimiza costurile afacerii, ci, invers, le vor spori substanțial. Or, astfel cum a fost menționat supra, utilizarea avizelor de însoțire a fost preluată din practica europeană, fapt care permitea corectarea erorilor ce țin de cantitatea, calitatea și sortimentul mărfurilor livrate de furnizor în adresa beneficiarului. Imposibilitatea utilizării avizelor de însoțire a mărfii va genera în mod vădit mărirea bruscă a numărului de returnuri de marfă cu efect direct în ne-suplinirea la timp a rafturilor cu produsele necesare, cât și ar pune presiune de câteva ori mai mare pe echipa care se ocupa de procesarea documentelor primare.

O astfel de abordare, este una absolut nejustificată, mai ales în condițiile în care mediul de afaceri este încurajat să-și automatizeze/digitalizeze afacerile și procesele interne pentru a fi competitivi și eficienți. Ținem, de asemenea, să menționăm faptul că implementarea în evidența contabilă, atât la nivel de furnizor, cât și la nivel de beneficiar, a cerințelor legate de circuitul mărfurilor prin documentarea pe baza avizului de însoțire a presupus și adaptarea sistemelor interne de evidență contabilă și control pentru a satisface cerințele imputabile unei astfel de documentări. Urmare a

modificărilor operate, companiile vor fi nevoite să suporte cheltuieli cu ajustarea acestor sisteme și care nu sunt unele justificate din punct de vedere economic.

2) Republica Moldova a făcut anumiți pași în direcția armonizării legislației naționale la Directivele UE, practica utilizării avizului de însoțire a mărfurilor fiind o expresie fidelă a experienței europene. În context, ținem să subliniem faptul că deși prin Nota informativă la proiectul politicii fiscale pentru 2025 se menționează dorința autorului de a continua procesul de armonizare a legislației Republicii Moldova la practicile Uniunii Europene, abordarea statului de a anula avizele de însoțire a mărfii demonstrează faptul că înregistrăm restanțe semnificative la cerința de compatibilitate a legislației naționale cu legislația Uniunii Europene. Cu titlu de exemplu, putem menționa practica României, potrivit căreia, în situațiile în care bunurile circulă fără să fie însoțite de factură, documentul utilizat pe perioada transportului este avizul de însoțire a mărfii .

3) Ținem să menționăm faptul că, de rînd cu costurile substanțiale asumate de mediul de afaceri în vederea conformării cu noile reguli de documentare a tranzacțiilor, și sistemele informaționale ale SFS, urmează a fi adaptate pentru a răspunde în mod maxim de eficient unor astfel de necesități. Un exemplu elocvent, în acest sens, este posibilitatea/lipsa posibilității emiterii facturii fiscale prin intermediul SIA "e-Factura" fără completarea indicatorilor obligatorii care, la momentul expedierii mărfurilor, nu sunt indicați (pentru cazurile în care valoarea impozabilă a livrării impozabile de mărfuri se formează în momentul primirii acestora de către cumpărător ca rezultat al determinării calității, masei și calităților de consum ale mărfurilor).

Reiterăm pe această cale faptul că revenirea la regimul de documentare a circulației mărfurilor în baza avizelor de însoțire, existent până la data intrării în vigoare a noilor reguli de documentare a tranzacțiilor va demonstra decizia fermă a RM de a susține și încuraja mediul de afaceri prin simplificarea poverii administrative, dar și, în egală măsură, nu va distanța cadrul normativ național de *acquis*-ul Uniunii Europene.

4) Scutirea/amânarea de TVA pentru panouri fotovoltaice și invertoare cu eliminarea taxei vamale pentru invertoare achitate la import. Această măsură va accelera dezvoltarea sectorului energetic, și anume industria de regenerabile.

5) Revizuirea art. 36 alin. (1), aferente aplicabilității a maxim 5% din venit impozabil, suma ce poate fi donată ca și cheltuială deductibilă, **prin excluderea restricției date de 5%.**

Practica României, legea permite ONG-urilor flexibilitatea să fie sponsorizate din Impozit de profit datorat statului în proporție maxim de 20%. Deci orice companie care înregistrează profit , fiind obligată să achite impozit pe profit, poate să direcționeze 20% către orice ONG prin contract de sponsorizare, și 80% din impozit către Bugetul de Stat.

6) Eliminarea limitei de 5 ani pentru raportarea pierderilor fiscale înregistrate. Măsura va permite valorificarea eficientă a pierderilor suportate și va susține companiile noi create sau

intrate pe piața din Republica Moldova în perioada pandemiei, crizei provocate de războiul din Ucraina, care au încetinit substanțial viteza de recuperare a investițiilor în RM. În practica internațională sunt multe exemple de state care nu au limitări de raportare a pierderilor fiscale: Germania, Marea Britanie, Franța, Italia, etc. În România eșalonarea pierderii se efectuează pentru ultimii 7 ani, având una din cele mai rapide creșteri economice din Europa din ultimii ani. Adițional va fi o măsură pozitivă pentru crearea unui cadru investițional mai favorabil și atragerea investițiilor străine.

7) Propunem modificarea art. 95 alin. (2) lit. c) în vederea excluderii limitei de 0,5% din venitul din vânzări obținut pe parcursul anului precedent anului, în vederea aplicării TVA la livrarea de mărfuri și servicii efectuată **cu titlu gratuit în scopuri de publicitate și/sau de promovare a vânzărilor**. Materialele publicitare au doar scop informativ, nu pot fi valorificate de clienți în nici un alt mod și ar trebui să aibă același tratament TVA ca și celelalte forme de publicitate;

Conform prevederilor legislației UE (Directiva TVA 2006/112/CE), operațiunile întreprinse de entitate care presupun oferirea gratuită de materiale publicitare către clienți potențiali clienți, pot fi considerate ca fiind efectuate în scop de publicitate sau de promovare a vânzărilor și, prin urmare, nu ar trebui să fie considerate livrări de bunuri. Eliberarea gratuită a bunurilor este reglementată de art. 16 din Directiva TVA, care face o distincție între tratamentul TVA aplicabil bunurilor cedate cu titlu gratuit de subiectul impozabil în scop comercial și tratamentul aplicabil în cazul bunurilor cedate de subiectul impozabil în scopuri care nu au legătura cu activitatea sa de afaceri.

Astfel, în cazul livrărilor cu titlu gratuit care nu au legătura cu activitatea de afaceri a persoanei impozabile, operațiunile vor fi considerate a fi o livrare de bunuri impozabilă, iar, în acest caz, persoana impozabilă va fi obligată să colecteze TVA aferent acestei operațiuni. Pe de altă parte, livrările gratuite efectuate de o persoană impozabilă în interes comercial (inclusiv publicitate) nu vor fi considerate livrări de bunuri cu titlu gratuit și, prin urmare, persoana impozabilă nu va fi obligată să colecteze TVA. Astfel, accentul se pune pe obiectivul persoanei impozabile în efectuarea unei anumite operațiuni.

Scopul materialelor publicitare imprimate este să informeze consumatorii despre promoțiile curente. Distribuirea acestor materiale (flyere, pliante) este o formă de publicitate, la fel ca publicitatea radio, TV și panourile exterioare. Natura și scopul tranzacției sunt identice pentru aceste forme de publicitate și respectiv tratamentul fiscal ar trebui să fie identic

Contractarea unei companii terțe, ce prestează servicii de publicitate ce includ imprimarea și distribuirea materialelor publicitare, nu cade sub incidența art. 95 alin. (2) lit. c). În acest caz natura tranzacției este identică, consumatorul final primește pliante și flyere, însă tratamentul fiscal este diferit în dependența de cum este documentată tranzacția. La aplicarea prevederilor Codului Fiscal este esențial să se acorde prioritate naturii și conținutului tranzacției.

Distribuirea de ziare nu este o livrare cu titlu gratuit. Flyerele sunt bunuri care nu au destinația sa fie comercializate. Ele nu au nici un folos pentru consumatori. Unicul lor scop este de informare și creșterea vânzărilor.

8) În contextul politicii existente și a planului de acțiuni „Moldova fără numerar” al Guvernului Republicii Moldova privind diminuarea circuitului de cash în economia națională și a promovării decontărilor prin virament, mediul de afaceri de rând cu sistemul bancar sunt cei mai buni promotori ai decontărilor fără numerar.

Rezonând cu planul de acțiuni al Guvernului, mediul de afaceri lansează numeroase campanii promoționale, menite să promoveze cardurile bancare și achitățile prin intermediul acestora. În acest context, noțiunea de **”Campanie promoțională”** prevăzută de art. 5 din Codul fiscal **nu mai satisface** acele programe elaborate de către mediul de afaceri în vederea promovării vânzărilor și achităților fără numerar. Suplimentar, noțiunea actuală cuprinde și componenta de jocuri de noroc și loterii, care în Codul fiscal au un regim separat de impozitare și acestea nu întrunesc scopul promovării vânzărilor.

În acest context, am analizat experiența României, pe care o considerăm una oportună și corectă și am constatat, că campaniile promoționale nu sunt limitate în timp și reprezintă acțiuni de promovare a produselor/serviciilor ca urmare a practicilor comerciale implementate de contribuabil.

A se vedea: https://static.anaf.ro/static/10/Anaf/legislatie/Cod_fiscal_norme_11022020.htm.

9) Propunere privind armonizarea regimului TVA în zonele economice libere și Portul Internațional Liber Giurgiulești (PILG)

În contextul intrării în vigoare a noului Cod vamal, care redefinește regimul zonelor libere pe baza statutului mărfurilor și nu al amplasării teritoriale, este necesară armonizarea Codului fiscal. În prezent, Codul fiscal păstrează o abordare teritorială în aplicarea TVA, ceea ce generează discrepanțe legislative ce afectează rezidenții zonelor libere și creează incertitudini și costuri fiscale nejustificate.

Noul Cod vamal impune plata TVA pentru mărfurile străine utilizate în zonele libere, însă Codul fiscal le scutește. Totodată, mărfurile autohtone livrate în zonele libere sunt scutite de TVA, dar nu există drept de deducere pentru rezidenți, ceea ce ar putea genera pierderi în cazul modificării acestui regim. Lipsa deducerii TVA pentru achizițiile interne sau importuri destinate operațiunilor în zonele libere este contrară principiilor europene privind neutralitatea TVA.

Pentru corectarea acestor disfuncționalități, se propune completarea art. 103 cu prevederi privind scutirea mărfurilor străine utilizate în zonele libere și ajustarea art. 102 pentru a permite deducerea TVA de către rezidenții zonelor libere. Aceste ajustări ar asigura coerența legislativă și ar evita sarcini fiscale inutile pentru contribuabilii care desfășoară operațiuni legale în zonele libere.

Propunerile sunt aliniate cu Directiva 2006/112/CE, care permite scutiri și drept de deducere pentru operațiuni realizate în zonele libere. Armonizarea Codului fiscal cu normele vamale și europene este esențială pentru prevenirea distorsiunilor fiscale și pentru menținerea competitivității activităților desfășurate în zonele economice libere și PILG.

10) Revizuirea totală a Legii nr. 166/2017 și a prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 227/2018, prin excluderea prevederilor aferente tichetelor de masă pe suport de hârtie, care au fost excluse anterior din textul legii, cum ar fi modificarea noțiunii de tichet de masă, înlocuirea sintagmei de “imprimare” cu cea de “emitere”, excluderea TVA la imprimarea/emiterea tichetelor de masă și excluderea termenelor de valabilitate a tichetelor de masă.

11) Reintroducerea scutirii de impozitare pentru veniturile persoanelor fizice obținute din predarea deșeurilor de metale feroase și neferoase, exclusă din Codul Fiscal începând cu 15 august 2024. Această măsură afectează grav procesul de colectare și reciclare a metalelor, contravine angajamentelor de mediu asumate prin Legea 209/2016 și creează o discrepanță fiscală față de alte tipuri de deșeuri (ex. hârtie, plastic), care beneficiază de regim neimpozabil.

Colectarea acestor deșeuri are un impact social semnificativ, fiind una dintre puținele surse de venit pentru zeci de mii de familii vulnerabile, mai ales din mediul rural. În contextul în care rata sărăciei în zonele rurale depășește 42%, impozitarea acestor venituri afectează direct supraviețuirea acestor grupuri sociale și amplifică inegalitățile economice.

Totodată, actualul regim fiscal riscă să stimuleze economia informală, să favorizeze practicile neloiale și să direcționeze fluxul de deșeuri spre regiunea transnistreană, ceea ce reduce veniturile statului din TVA și impozit pe profit. Aproximativ 90% din deșeurile metalice sunt colectate de persoane fizice, iar impozitarea acestora a condus în trecut la pierderi fiscale și evaziune.

Anexe:

1. *Sinteza propunerilor cu privire la modificarea și completarea Politicii bugetar-fiscale și altor acte legislative și normative pentru anul 2026 - **48 file**;*
2. *Foia de parcurs privind îmbunătățirea cadrului fiscal în lumina angajamentelor asumate (adresarea EBA nr. 24-25/SD din 10 martie 2025) – **7 file**;*

Cu înaltă considerațiune,

Mariana RUFA
Director Executiv

Document semnat electronic. Pentru verificarea semnăturii a se accesa: <https://msign.gov.md>

SINTEZA
propunerilor cu privire la modificarea si completarea Politicii bugetar-fiscale si altor acte legislative si normative pentru anul 2026

Nr.	Cadrul legal actual	Conținutul articolelor/ punctelor din proiectul prezentat spre avizare și coordonare	Participan tul la avizare (expertiza re)/ consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii/ recomandării	Argumentar ea autorului proiectului	Statut în PFV2025+ Comentariile MF
Codul fiscal nr.1163/1997						
1.	Articolul 5. Noțiuni generale 27) <i>Discount</i> – reducere din prețul mărfii, serviciului, valutei străine și al altor active financiare.	Articolul 5. Noțiuni generale 27) <i>Discount</i> / cashback – reducere din prețul mărfii, serviciului, valutei străine și al altor active financiare	EBA			
2.		Expunerea în redacție nouă a noțiunii de Campanie promoțională - modalitate de promovare a vânzărilor prin organizarea de concursuri cu scopul promovării vânzărilor, anunțate public, cu acordarea de cadouri, premii, cashback, bonusuri sau alte câștiguri ca urmare a practicilor comerciale implementate de contribuabil.	EBA			
3.	Articolele 5, 20, 39, 40, 42	Alinierea prevederilor fiscale actuale în cadrul aplicării IFRS 2 "Plățile asimilate în acțiuni", după cum urmează:	EBA	Stock option (incentive) plan („SOP”) este un instrument foarte important pentru mediul de business în situația de criza forței de muncă, consecințele pandemiei și situația tensionată din statul vecin Ucraina care a generat un flux de emigrare intensă. Regimul fiscal clar definit, va crea o bună oportunitate pentru angajatori (investitori străini): - pentru a atrage și menține angajații calificați fără pierderi fiscale nefondate; recunoașterea și evaluarea contribuției angajaților; - creșterea productivității entității și impozitarea veniturilor acestora; - dezvoltarea pieței de capital prin familiarizarea cu regulile de joc a persoanelor fizice și implicarea directă și indirectă a acestora.		
4.		Alinierea prevederilor fiscale actuale în cadrul aplicării IFRS 2 "Plățile asimilate în acțiuni", după cum urmează:	EBA	Este necesar să fie definită noțiunea de “titlu de participare”. Codul Fiscal actual nu definește decât acționar și asociat unde se utilizează termenii de “acțiune și asociat”.		
5.	Articolul 5. Noțiuni generale 38) Campanie promoțională – modalitate de promovare a vânzărilor prin organizarea de concursuri, jocuri, loterii anunțate public și desfășurate pe o perioadă	Articolul 5 pct. 38) din Codul fiscal, propunem să fie expus în următoarea redacție, după cum urmează: ”38) Campanie promoțională - modalitate de promovare a vânzărilor prin organizarea de concursuri cu scopul promovării vânzărilor, anunțate public, cu acordarea de cadouri, premii, cashback, bonusuri sau alte câștiguri ca urmare a practicilor comerciale implementate de contribuabil”	EBA	În contextul politicii existente și a planului de acțiuni “Moldova fără numerar” al Guvernului Republicii Moldova privind diminuarea circuitului de cash în economia națională și a promovării decontărilor prin virament, mediul de afaceri de rând cu sistemul bancar sunt cei mai buni promotori ai decontărilor fără numerar. Rezonând cu planul de acțiuni al Guvernului, mediul de afaceri lansează numeroase campanii promoționale, menite să promoveze cardurile bancare și achitățile prin intermediul acestora. În acest context, noțiunea de “Campanie Promoțională” stabilită la articolul 5 din codul		

	de timp limitată, cu acordarea de cadouri, premii, câștiguri, precum și organizarea de către autorități și instituții publice a acestor activități în alt scop decât cel de promovare a vânzărilor.			Fiscal nu mai satisface acele programe elaborate de către mediul de afaceri în vederea promovării vânzărilor și achitărilor fără numerar. Suplimentar, noțiunea actuală cuprinde și componenta de jocuri de noroc și loterii, care în Codul Fiscal au un regim separat de impozitare și acestea nu întrunesc scopul promovării vânzărilor. În acest context, am analizat experiența României, pe care o considerăm una oportună și corectă și am constatat, că campaniile promoționale nu sunt limitate în timp și reprezintă acțiuni de promovare a produselor/serviciilor ca urmare a practicilor comerciale implementate de contribuabil. A se vedea: https://static.anaf.ro/static/10/Anaf/legislatie/Cod_fiscal_nor_me_11022020.htm		
6	Articolul 5. Noțiuni generale	Propunem completarea art. 5 cu un punct nou: 47) “titluri de capital – acțiuni și alte valori mobiliare similare acțiunilor, care pot fi convertite în acțiuni sau care oferă dreptul de a cumpăra acțiuni ale aceluiași emitent”	EBA	Este necesar să fie definită noțiunea de “titlu de capital”. Codul Fiscal actual nu definește decât noțiune de acțiune și nu expres prevede alte instrumente financiare		
7	Articolul 15. Cotele de impozit Suma totală a impozitului pe venit se determină: a) pentru persoane fizice, întreprinzători individuali și persoanele care desfășoară activitate profesională în sectorul justiției și în domeniul sănătății – în mărime de 12% din venitul anual impozabil; b) pentru persoanele juridice – în mărime de 12% din venitul impozabil; c) pentru gospodăriile țărănești (de fermier) – în mărime de 7% din venitul impozabil; d) pentru agenții economici al căror venit a fost estimat în conformitate cu art.225 și 225 ¹ – în mărime de 15% din depășirea venitului estimat față de venitul brut înregistrat în contabilitate de agentul economic.	Propunem introducerea unei cote noi în mărime de 2% pentru companii care se ocupă cu colectarea, păstrarea, prelucrarea, comercializarea, precum și exportul resturilor și deșeurilor de metale feroase și neferoase, de baterii de acumulatori uzate, inclusiv în stare prelucrată din suma care se exportă sau se vinde la consumator final. Se propune completarea art. 15 cu lit. e) cu următorul text: „e) Pentru persoanele juridice - 2% din venitul de vânzare a metalelor feroase;”	EBA	Propunerea menționată va elimina economia tenebră în domeniul colectării deșeurilor de metale feroase și va accelera dezvoltarea companiilor din industria menționată. Faptul dat va stimula persoanele fizice să vândă bunurile din metale feroase uzate și neutilizate și care pot aduce prejudicii din punct de vedere ecologic a locurilor unde acestea se păstrează, precum și comercializarea dată nu va fi în detrimentul persoanei fizice din punct de vedere economic.		

8.	<p>Articolul 15². Desemnarea procentuală</p> <p>(1) Contribuabilul persoană fizică rezidentă care nu are datorii la impozitul pe venit pentru perioadele fiscale anterioare este în drept de a desemna un cuantum procentual de 2% din suma impozitului pe venit calculat anual la buget către unul dintre beneficiarii indicați la alin.(4).</p>	<p>Art. 15² alin. (1) de modificat începutul alineatului după cum urmează: ”Contribuabil persoana fizică rezidentă sau persoana fizică nerezidentă cu dreptul la muncă în Republica Moldova, care nu are restanțe față de buget la impozitul pe venit pentru perioadele fiscale anterioare este în drept de a desemna un cuantum procentual de 2% din suma impozitului pe venit calculat anual la buget către unul dintre beneficiarii indicați la alin.(4).”</p>	EBA	<p>În această redacție PF nerezidente cu permis de ședere vor avea posibilitate să desemneze 2% din impozitul pe venit achitat la buget în perioada precedentă și la fel și PF care nu au restanțe (sume de pana la plafon plafon, si nu datorii in valoare de 1 bănuț) vor avea posibilitate să desemneze procentual.</p>		
9.	<p>Articolul 15². Desemnarea procentuală</p> <p>(3) Beneficiarii desemnării procentuale sunt:</p> <p>a) asociațiile obștești, fundațiile și instituțiile private înregistrate în Republica Moldova care desfășoară activități de utilitate publică în conformitate cu Legea nr. 86/2020 cu privire la organizațiile necomerciale, cu condiția că acestea își desfășoară activitatea timp de cel puțin un an până la solicitarea înregistrării în lista menționată la alin.(4) și nu au datorii la bugetul public național pentru perioadele fiscale anterioare;</p>	<p>Articolul 15². Desemnarea procentuală</p> <p>(3) Beneficiarii desemnării procentuale sunt:</p> <p>a) asociațiile obștești, fundațiile și instituțiile private înregistrate în Republica Moldova care desfășoară activități de utilitate publică în conformitate cu Legea nr.86/2020 cu privire la organizațiile necomerciale, la organizațiile sindicale și instituțiile medicale cu condiția că acestea își desfășoară activitatea timp de cel puțin un an până la solicitarea înregistrării în lista menționată la alin.(4) și nu au datorii la bugetul public național pentru perioadele fiscale anterioare;</p>	EBA			
10.	<p>Articolul 19. Facilități acordate de angajator</p> <p>Facilitățile impozabile acordate de angajator includ:</p> <p>a) plățile acordate salariatului de către angajator pentru recuperarea cheltuielilor personale, precum și plățile în favoarea salariatului, efectuate altor persoane, cu</p>	<p>La articolul 19 lit. (a) textul ” a plăților menționate la art.24 alin.(19) și (24)” de substituit cu textul “a plăților menționate la art. 24 alin.(19), (19¹), și (24)”;</p>	EBA	<p>La ultima modificare a CF a fost exclusă referința art.19¹ care se refera la tichetele de masa acordate conform plafonului stabilit</p>		

	excepția plăților în bugetul asigurărilor sociale de stat, a plăților menționate la art.24 alin.(19) și (24) care nu depășesc plafonul stabilit de Guvern și a plăților menționate la art.24 alin.(19 ³), (20) și (26) care nu depășesc plafonul prevăzut de art.24;				
11.	Articolul 19. Facilități acordate de angajator	<p>Se propune ca art. 19 Facilități acordate de angajator lit. <i>a</i>³): si in art. 24 Deducerea cheltuielilor aferente activității de întreprinzător p (19/3) lit. a) sa fie exclus textul ”, cu ocazia zilelor de sărbătoare nelucrătoare conform Codului muncii”, prin urmare sa fie cu următorul conținut:</p> <p>-Sa fie in varianta: cadourile în natură, inclusiv vouchere, oferite salariaților de către angajator, precum și cele oferite pentru copiii minori ai acestora, a zilelor de naștere ale salariaților, al căror quantum cumulativ depășește valoarea de 10% din salariul mediu lunar pe economie, prognozat și aprobat de Guvern pentru anul pentru care a fost acordat fiecărui salariat;</p> <p>Similar, se propune același text in art. 24 Deducerea cheltuielilor aferente activității de întreprinzător p (19³) lit. a):</p>		<p>Cadourile în natură sunt oferite nu numai cu ocazia zilelor de sărbătoare nelucrătoare conform Codului muncii, dar și alte ocazii care contribuie nemijlocit la creșterea gradului de implicare a angajaților, de ex.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Împlinirea unui stagiu onorabil în cadrul entității (5 ani, 10 ani, etc. • Promovarea entității de către angajați în rețelele sociale (ambasadori ai companiei), etc. 	
12.	Articolul 19. Facilități acordate de angajator Facilitățile impozabile acordate de angajator includ: d) suma dobânzii, determinată reieșind din diferența pozitivă dintre rata medie ponderată a dobânzilor aplicate la creditele noi acordate persoanelor fizice pe un termen ce depășește 5 ani, stabilită de Banca Națională a Moldovei în luna noiembrie a anului precedent anului fiscal de gestiune, și rata dobânzii calculată pentru împrumuturile acordate de către angajator salariatului.	<p>Se propune expunerea art. 19 lit. d) în următoarea redacție: “d) suma dobânzii, determinată reieșind din diferența pozitivă dintre rata medie ponderată a dobânzilor aplicate la creditele noi acordate persoanelor fizice pe un termen ce depășește 5 ani, stabilită de Banca Națională a Moldovei în luna noiembrie a anului precedent anului fiscal de gestiune, și rata dobânzii calculată pentru împrumuturile acordate de către angajator salariatului. Prevederile prezentei litere nu se aplică creditelor acordate de bănci și organizații de creditare nebancale angajaților acestora în condițiile generale în care acestea acordă credite persoanelor fizice terțe. În sensul prezentului articol, prin “condiții generale” se înțelege condițiile acceptate de către bănci și organizații de creditare nebancale prin oferirea creditelor persoanelor fizice terțe pentru aceleași produse financiare, oferite și angajaților. În situația în care rata terților este mai mică decât rata BNM stabilită, suma dobânzii se va determina ca</p>	EBA	<p>Luând în considerare, că rata de referință pentru determinarea facilității impozabile este doar una pentru toate tipurile de împrumuturi, înțelegem că și respectarea principiilor de "condiții generale" pentru bănci este acordarea angajaților săi a creditelor aplicând rata care se încadrează în intervalul de rate aplicate la credite acordate persoanelor terțe. Este necesar de venit cu o detaliere a noțiunii de “condiții generale” și de modificat sintagma „persoane terțe”, din considerentul că instituțiile bancare și nebancale au diferite tipuri de produse financiare care se oferă în diferite condiții luând în considerare capacitatea de plată a persoanelor, termenele și riscurile de rambursare. Adicional, instituțiile pentru anumite produse financiare poate acorda persoanelor fizice terțe, credite la o rată mai mică stabilită de BNM. Astfel, facilitatea urmează să fie determinată ca diferență între rata stabilită pentru terți și nu rata stabilită de BNM, în caz contrar, angajatul care reprezintă clientul cu grad înalt de credibilitate și cel mai bine controlat din punct de vedere a capacității de plată, este defavorizat în raport cu persoanele fizice terțe. Spre exemplu: angajatul primește credit cu rata de 8%, persoana terță cu 8,5%, însă facilitatea se calculează între 12,81 % (rata BNM) și rata 8%, deviere de 4,81% care urmează a fi calificata ca facilitate.</p>	

	de bănci și organizații de creditare nebancaare angajaților acestora în condițiile generale în care acestea acordă credite persoanelor terțe; În sensul prezentului articol, prin condiții generale se înțeleg condițiile acceptate de către bănci și organizații de creditare nebancaare privind oferirea creditelor cel puțin unei persoane fizice terțe pentru același produs financiar oferit salariaților;	diferența pozitivă dintre rata dobânzilor stabilită persoanelor fizice terțe și rata angajaților.”				
13.	Articolul 19. Facilități acordate de angajator Facilitățile impozabile acordate de angajator includ:e) cheltuielile angajatorului pentru darea proprietății în folosință salariatului în scopuri personale; - în cazul în care bunurile sunt proprietate a angajatorului, cheltuielile acestuia fiind determinate în mărime de 0,0373% din baza valorică, pentru fiecare bun dat în folosință, pentru fiecare zi de folosință; - în cazul în care bunurile nu sunt proprietate a angajatorului – cheltuielile acestuia pentru obținerea dreptului de folosință asupra bunurilor, pentru fiecare zi de folosință.	- în cazul în care bunurile sunt proprietate a angajatorului, cheltuielile acestuia fiind determinate în mărime de 0,0373% din valoarea neamortizată în scopuri fiscale a bunului la începutul perioadei fiscale anuale, calculata conform indicatorilor de baza pentru următoarea perioadă fiscală din registrul evidenței mijloacelor fixe în scopuri fiscale a perioadei precedente, pentru fiecare bun dat în folosință, pentru fiecare zi de folosință;	EBA	Propunem de a înlocui sintagma „baza valorică” cu „valoarea neamortizată în scopuri fiscale a bunului la începutul perioadei fiscale anuale, conform evidenței din registrul mijloacelor fixe utilizat în scopuri fiscale”. Termenul „bază valorică” nu mai este utilizat în legislația fiscală începând cu introducerea art.261 Cod fiscal. Conform HG 709/2019, amortizarea se calculează anual, proporțional lunilor, iar valoarea neamortizată este reflectată în registrul mijloacelor fixe. Clarificarea propusă elimină riscul de interpretare și aplicare neuniformă. Termenul de ”bază valorică” nu mai este utilizat în legislația fiscală începând cu introducerea art.261 Cod fiscal. Conform HG 709/2019, amortizarea se calculează anual, proporțional lunilor, iar valoarea neamortizata poate fi dedusa din indicatori de baza pentru următoarea perioadă fiscală din registrul privind evidenta si calcularea amortizării mijloacelor fixe in scopuri fiscale. Clarificarea propusă elimina riscul de interpretare si aplicare neuniforma.		
14.	Articolul 20. Sursele de venit neimpozabile d ⁶) plățile suportate de angajator conform art.24 alin. (19), (19 ¹), (19 ³), (19 ⁴), (20) și (26);	Se propune expunerea art. 20 lit. (d ⁶) în următoarea redacție: ”(d ⁶) plățile suportate de angajator conform art. 24 alin. (19), (19 ¹), (19 ³), (19 ⁴), (20), (20 ¹) și (26);”	EBA	În condițiile în care deficitul forței de muncă calificate este o problemă acută pentru oricare sector al economiei, angajatorii sunt determinați să creeze condiții de menținere a angajaților pe termen lung. Asigurările de viață reprezintă un instrument de suport și protecție care poate fi oferit de angajatori în scopul menținerii forței de muncă pe termen lung. Mai mult ca atât, primele colectate de către asiguratorii care practică asigurări de viață, sunt investite pe termen lung pentru acoperirea rezervelor tehnice și matematice de asigurări, astfel susținând activitatea economică a țării.		

15.	Articolul 20. Sursele de venit neimpozabile Lit. y)	Necesitatea reintroducerii scutirii de impozitare a veniturilor obținute de persoane fizice de la predarea reziduurilor și deșeurilor de metale feroase și neferoase	EBA	Propunere privind reintroducerea scutirii de la impozit a veniturilor persoanelor fizice din predarea deșeurilor de metale feroase și neferoase. Modificările operate prin Legea nr. 214/2024 au exclus din lista veniturilor neimpozabile sumele obținute de persoanele fizice din predarea deșeurilor de metale feroase și neferoase. Spre deosebire de alte tipuri de deșeuri (ex. hârtie, plastic, sticlă), aceste metale nu mai beneficiază de facilități fiscale. Gestionarea corectă a deșeurilor este un obiectiv național, reglementat de Legea 209/2016 și esențial pentru procesul de integrare europeană. Scutirea veniturilor din predarea acestor deșeuri ar stimula implicarea populației în reciclare, contribuind la atingerea obiectivelor de mediu asumate. Această abordare este susținută și de practica altor țări europene, precum România, Germania sau Franța, care aplică scutiri similare în sprijinul economiei circulare. Impozitarea acestor venituri afectează în mod disproporționat persoanele vulnerabile din mediul rural, pentru care colectarea de deșeuri reprezintă una dintre puținele surse de venit. În Republica Moldova, peste 80.000 de persoane se bazează pe astfel de activități pentru a-și acoperi necesitățile de bază. În lipsa sprijinului fiscal, acești cetățeni sunt expuși unui risc social crescut, în contextul unei sărăcii profunde și al lipsei locurilor de muncă. Aproximativ 90% din cantitatea colectată de deșeuri metalice provine de la persoane fizice, iar presiunea fiscală riscă să redirecționeze o parte considerabilă din această activitate către piața informală sau chiar către regiunea transnistreană, unde nu există control fiscal. O politică fiscală coerentă ar trebui să încurajeze reciclarea prin măsuri stimulative și nu punitive. Revenirea la regimul de scutare ar susține atât disciplina fiscală, cât și obiectivele de mediu și sociale, prin protejarea categoriilor vulnerabile și prevenirea distorsionării pieței prin concurență neloială sau pierderi bugetare. Având în vedere toate aceste argumente, solicităm reintroducerea scutirii de la impozitare pentru veniturile obținute de persoanele fizice din predarea deșeurilor de metale feroase și neferoase.		
16.	Articolul 20. Sursele de venit neimpozabile Articolul 24. Deducerea cheltuielilor aferente activității de întreprinzător Articolul 102. Deducerea sumei TVA pentru mărfurile, serviciile procurate	Propunem: <ul style="list-style-type: none"> • extinderea dreptului de deducere din punct de vedere al impozitului pe profit și TVA în raport cu acțiunile legate de gestionarea refugiaților - salariați ucraineni din compania afiliată din grup, precum și pentru membrii familiilor acestora, • includerea unor norme exprese potrivit cărora veniturile obținute de persoanele refugiate sunt unele scutite de impozitate în Republica Moldova. 	EBA	Având în vedere situația extrem de complicată legată de războiul din Ucraina, mai multe companii (în special cele care sunt parte a unui grup multinațional) au adoptat politici proprii legate de gestionarea refugiaților - salariați ucraineni din compania afiliată din grup, precum și pentru membrii familiilor acestora. În acest context, ținem să precizăm faptul ca companiile din Republica Moldova și-au asumat următoarele procese legate de gestionarea fluxului refugiaților (atât a celor care vor rămâne mai mult timp pe teritoriul țării, cât și pentru cei care vor tranzita țara): <ul style="list-style-type: none"> • Închirierea spațiilor locative pentru refugiați, • Asigurarea acestora cu hrană și cu alte bunuri de strictă necesitate, precum și cu echipamente necesare în caz de urgență (ex. lanterne, stații de emisie-recepție, surse alternative 		

				<ul style="list-style-type: none"> • de încărcare a dispozitivelor), • Asigurarea cu echipamente și servicii telefonice/internet, • Alimentarea cu carburanți a autoturismelor refugiaților și oferirea rezervelor ulterioare de • carburanți, • Compensarea cheltuielilor cu asigurarea Carte Verde, • Compensarea cheltuielilor de zbor (conexiune asigurată din alte state), • Antrenarea acestora în cursuri de formare pentru oferirea primului ajutor medical, ș.a <p>Totodată, legislația fiscală nu conține care norme exprese potrivit cărora veniturile obținute de persoanele refugiate să fie tratate drept unele scutite de impozite în Republica Moldova. Or, acest vid legislativ creează o presiune suplimentară pentru Companiile din Republica Moldova care și-au asumat gestionarea fluxului refugiaților, fiind astfel nevoite să aplice un impozit pe venit la sursa de plată în mărime de 12% din veniturile refugiaților nerezidenți (i.e. venituri care rezulta din procese acoperite de companiile locale astfel cum sunt menționate mai sus).</p>		
17.	<p>Articolul 21.</p> <p>(5) Agentul economic care face o donație sub formă de bunuri, cu excepția alimentelor donate conform Legii nr.299/2022 privind prevenirea pierderii și risipei de alimente, se consideră că a vândut bunul donat la un preț ce reprezintă mărimea maximă dintre valoarea neamortizată în scopuri fiscale și valoarea de piață la momentul donării.</p>	<p>(5) Agentul economic care face o donație sub formă de bunuri, cu excepția alimentelor donate conform Legii nr. 299/2022 privind prevenirea pierderii și risipei de alimente, se consideră că a vândut bunul donat la un preț ce reprezintă mărimea maximă dintre valoarea neamortizată în scopuri fiscale a mijloacelor fixe supuse amortizării în scopuri fiscale donate sau valoarea contabilă a altor bunuri donate și valoarea de piață a acestora la momentul donării.</p>	EBA	Redacția actuală se referă doar la bunurile amortizate în scopuri fiscale (MF), dar efectiv bunurile pot cuprinde și stocuri, și titluri de proprietate, și valori mobiliare...		
18.	<p>Articolul 21. Reguli speciale referitoare la venit</p>	<p>La art. 21 urmează să fie completat cu un alineat nou:</p> <p>”La derecunoașterea (ieșirea) activelor evaluate în conformitate cu IFRS 9 la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global, se recunoaște în scopuri fiscale valoarea reflectată din contul de reevaluare la contul rezultatului reportat care este asimilată unui venit în contul de profit sau pierdere.”</p>	EBA			
19.	<p>Articolul 24 Cod Fiscal</p> <p>(15) Se permite deducerea cheltuielilor achitate de contribuabili în decursul perioadei</p>	<p>Propunere</p> <p>(15) Se permite deducerea cheltuielilor achitate de contribuabili în decursul perioadei fiscale sub formă de taxe de aderare și cotizații de membru destinate activității patronatelor, fundațiilor și altor asociații de reprezentare a activității de întreprinzător.</p>	EBA	<p>1. Calitatea de membru a unei asociații de profil sau de reprezentare nu are nici o legătură cu fondul de retribuție a muncii.</p> <p>Istoric acest punct se referea numai la patronate și atunci are o logică, dar acum nu.</p>		

	<p>fiscale sub formă de taxe de</p> <p>aderare și cotizații de membru destinate activității patronatelor, fundațiilor și altor asociații de reprezentare a</p> <p>activității de întreprinzător. Plafonul de deductibilitate a acestor cheltuieli constituie 0,15% din fondul de retribuire a muncii.</p>	<p>Plafonul de deductibilitate a acestor cheltuieli constituie 1% din fondul de retribuire a muncii.</p>		<p>2. Structurile de stat insista si prefera sa lucreze la nivel asociativ, nu la nivel de companie, daca vrei sa fii auzit, trebuie sa fii membru a cel puțin unei asociații, dar, de regula, companiile sunt membre a câtorva asociații.</p> <p>3. Acest barem nu are o acoperire suficientă pentru IMM-uri. Sa exemplificam</p> <p>o companie de 50 angajați care primesc salariu mediu pe economie (nu minim, mediu)</p> <p>Limita 2024 = $13.700 * 50 * 12 * 0.15\% = 12330$ lei pe an pentru toate felurile de asociații.</p> <p>Limita 2025 = $16.100 * 50 * 12 * 0.15\% = 14490$ lei pe an pentru toate felurile de asociații.</p>		
20.	<p>Codul fiscal, articolul 24, alin.(19³)</p>	<p>Propunem excluderea restricției privind plafonul de deductibilitate:</p> <p>Plafonul de deductibilitate a plăților efectuate în favoarea salariaților, prevăzute la prezentul alineat, constituie 15% din valoarea calculată ca diferență dintre fondul de retribuire a muncii total pe întreprindere, determinat pentru anul curent, și fondul de retribuire a muncii persoanelor specificate la grupele minore 112 și 121 din Clasificatorul ocupațiilor din Republica Moldova. Toate cheltuielile trebuie să fie confirmate prin documentele primare emise pe numele angajatorului.</p>	EBA	<p>"Toate beneficiile indicate la alin.19³ deja au restricții privind plafonarea. Adăugarea încă a unei restricții îngreunează foarte mult munca contabilului. Acest calcul si analiza va putea fi efectuat doar manual.</p> <p>Mai mult ca atât, art.24 deja are o prevedere privind deductibilitatea tuturor cheltuielilor suportate și determinate de angajator pentru orice plăți efectuate în folosul angajatului, în raport cu care au fost calculate impozitele salariale (art.24 alin.19²)"</p>		
21.	<p>Codul fiscal, articolul 24, alin.(20)</p>	<p>Propunem completarea alineatului după cum urmează:</p> <p>alin.(20) Se permite deducerea cheltuielilor anuale suportate de angajator pentru primele de asigurare facultativă de asistență medicală ale salariatului și membrii familiei acestuia în cuantumul unui salariu mediu lunar pe economie, prognozat și aprobat de Guvern pentru anul pentru care a fost acordat fiecărui salariat.</p>	EBA	<p>Odată ce facilitățile impozabile acordate de angajator include orice plata acordată salariatului de către angajator pentru recuperarea cheltuielilor personale, precum și plățile în favoarea salariatului, efectuate altor persoane, atunci si polițele de asigurare medicala facultative ale membrilor familiei sunt considerate plăți achitate în folosul salariatului. Completarea propusa va permite ca suma totala a poliței medicale facultative a angajatului însumate cu ale membrilor familiei sa fie comparate cu salariul mediu prognozat pe economie.</p>		
22.	<p>Articolul 24. Deducerea cheltuielilor aferente activității de întreprinzător</p>	<p>În vedere alinierii prevederilor de deductibilitate pentru persoane fizice și persoane fizice/angajați, propunem permiterea spre deducere a cheltuielilor anuale suportate de angajator pentru primele de asigurare de viață a angajatului.</p> <p>Se propune completarea articolului 24 din Codul fiscal cu alineatul (20¹) în următoarea redacție:</p> <p>"(20¹) Se permite deducerea cheltuielilor anuale suportate de angajator pentru primele de asigurare de viață ale salariatului în baza contractului de asigurare de viață în cuantumul unui salariu mediu lunar pe economie, prognozat și aprobat de Guvern</p>	EBA	<p>În condițiile în care deficitul forței de muncă calificate este o problemă acută pentru oricare sector al economiei, angajatorii sunt determinați să creeze condiții de menținere a angajaților pe termen lung. Asigurările de viață reprezintă un instrument de suport și protecție care poate fi oferit de angajatori în scopul menținerii forței de muncă pe termen lung. Mai mult ca atât, primele colectate de către asiguratorii care practică asigurări de viață, sunt investite pe termen lung pentru acoperirea rezervelor tehnice și matematice de asigurări, astfel susținând activitatea economică a țării.</p>		

		pentru anul pentru care a fost acordat fiecărui salariat.				
23.	Articolul 24 alin.26 (26) Se permite deducerea cheltuielilor suportate și determinate de angajator pentru plățile efectuate, în folosul salariatului, în scopul compensării costurilor pentru serviciile alternative de îngrijire a copiilor cu vârsta de până la 3 ani în mărime ce nu depășește valoarea de 2500 de lei lunar pentru fiecare copil al salariatului.	(26) Se permite deducerea plăților efectuate salariaților și/sau a cheltuielilor suportate și determinate de angajator pentru plățile efectuate, în folosul salariatului, în scopul compensării costurilor pentru serviciile alternative de îngrijire a copiilor cu vârsta de până la 3 ani în mărime ce nu depășește valoarea de 2500 de lei lunar pentru fiecare copil al salariatului.	EBA	alinieră deducerii și neimpozitării cu taxele salariale atât a plăților efectuate salariaților, cât și a plăților suportate de angajator pentru organizarea serviciilor alternative de îngrijire a copiilor. Alternativ, în contextul implementării serviciilor de îngrijire a bătrânilor am putea propune și o scutire de taxe și deducere a unui cuantum lunar sau anual și pentru acest tip de servicii.		
24.	Articolul 24. Deducerea cheltuielilor aferente activității de întreprinzător	Se propune completarea art. 24 cu următoarea prevedere: 27) „Se permite deducerea cheltuielilor de protocol în limita de 2% din venitul brut. În cadrul cheltuielilor de protocol se includ și cheltuielile înregistrate cu taxa pe valoarea adăugată aferent cadourilor/suvenirelor oferite de contribuabil.”	EBA	Actualmente, cheltuielile de protocol nu se recunosc în scopuri fiscale, dar direct contribuie la creșterea beneficiilor companiilor și în final la dezvoltarea întregii economii naționale. Prin urmare, aceasta va contribui esențial la susținerea mediului de afaceri în RM.		
25.	Articolul 24. Deducerea cheltuielilor aferente activității de întreprinzător	La art.24 urmează de completat un alineat nou : ”La derecunoașterea (ieșirea) activelor evaluate în conformitate cu IFRS 9 la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global, nu se recunoaște în scopuri fiscale valoare reflectată din contul de reevaluare la contul rezultatului reportat care este asimilată unei cheltuieli în contul de profit sau pierderi.”				
26.	Articolul 26¹. Deducerea amortizării mijloacelor fixe	Se propune completarea art. 26 ¹ cu următoarea prevedere: 19) pentru proprietățile imobiliare clasificate ca investiții imobiliare , valoarea fiscală este reprezentată de costul de achiziție, de producție sau de valoarea de piață a investițiilor imobiliare dobândite cu titlu gratuit ori constituite ca aport la data intrării în patrimoniul contribuabilului, utilizată pentru calculul amortizării fiscale, după caz. În valoarea fiscală se includ și evaluările efectuate potrivit reglementărilor contabile. În cazul în care se efectuează evaluări ale investițiilor imobiliare care determină o descreștere a valorii acestora sub valoarea rămasă neamortizată stabilită în baza costului de achiziție/producție sau valorii de piață a investițiilor imobiliare dobândite cu titlu gratuit ori constituite ca aport, valoarea fiscală rămasă neamortizată a investițiilor imobiliare se	EBA			

		recalculează până la nivelul celei stabilite pe baza costului de achiziție/producție sau valorii de piață, după caz, a investițiilor imobiliare;				
27.	Articolul 26¹. Deducerea amortizării mijloacelor fixe	a) pentru primul an de utilizare, amortizarea nu poate depăși 50% din costul de intrare al mijlocului fix;	EBA	<p>Propunem completarea cu litera a1 cu următorul conținut:</p> <p>"a1) pentru primul an de utilizare, amortizarea poate fi dedusa în mărime de 100% din costul de intrare al mijlocului fix rezultat din proiecte de energie regenerabilă (cum ar fi panouri fotovoltaice, turbine eoliene, sisteme de stocare a energiei și alte echipamente similare) sau alte tipuri de active verzi (cum ar fi vehicule electrice, infrastructură de încărcare pentru vehicule electrice, tehnologii de eficiență energetică și alte echipamente), precum și sisteme de reciclare și alte echipamente destinate activităților de reciclare, cum ar fi instalații de sortare, echipamente de procesare a deșeurilor și tehnologii de reciclare avansată.</p> <p>Această prevedere legislativă va stimula investițiile în tehnologii verzi, contribuind la tranziția către o economie sustenabilă și reducerea emisiilor de carbon.</p> <p>Companiile vor beneficia de o reducere semnificativă a impozitului pe profit în primul an, ceea ce va îmbunătăți fluxul de numerar și va permite reinvestirea economiilor în alte proiecte de dezvoltare.</p> <p>Deducerea integrală a amortizării în primul an va reduce povara fiscală a companiilor, încurajând astfel adoptarea rapidă a tehnologiilor verzi și creșterea competitivității pe piață.</p> <p>Prin reducerea impozitului pe profit cu valoarea totală a investiției în primul an, companiile vor avea un stimulente financiar puternic pentru a investi în proiecte de energie regenerabilă, reciclare și alte active verzi, contribuind astfel la atingerea obiectivelor naționale și internaționale de mediu.</p> <p>Această completare legislativă va oferi companiilor un avantaj fiscal semnificativ, încurajând investițiile în tehnologii sustenabile și contribuind la protejarea mediului.</p>		
28.	Articolul 31. Limitarea altor deduceri (3) Băncilor li se permite deducerea reducerilor pentru pierderi la active și la angajamente condiționale, calculate conform IFRS.	Se propune expunerea alineatului (3) al articolului 31 într-o nouă redacție, astfel stabilind condiții echivalente atât pentru bănci, cât pentru asiguratorii în contextul deductibilității provizioanelor reducerilor pentru pierderi la active și angajamente condiționale. Astfel, articolul 31 alineatul (3) va avea următorul cuprins: "(3) Băncilor și asiguratorilor (reasiguratorilor) li se permite deducerea provizioanelor, reducerilor pentru pierderi la active și la angajamente condiționale, calculate conform IFRS."	EBA	<p>În anul 2026 companiile de asigurări vor aplica pentru prima dată prevederile standardului IFRS 9, care va înlocui IAS 39, similar cu trecerea băncilor de la IAS 39 la IFRS 9 în anul 2028.</p> <p>Pentru aplicarea uniformă și crearea condițiilor echivalente a regulilor privind deducerea reducerilor pentru pierderi la active și la angajamente condiționale, calculate conform IFRS în sectorul financiar, se propune ajustarea art. 31, alin. (3).</p> <p>În același timp considerăm imperios necesar să atenționăm asupra faptului că deducerea provizioanelor pentru pierderi la active și angajamente condiționale nu este reglementată de prevederile art. 50 alin. (3) din Codul fiscal</p>		

				<p>așa cum greșit s-a concluzionat în anii precedenți. Art. 50 alin. (3) din Codul fiscal reglementează deducerea indemnizațiilor de asigurare și despăgubirilor de asigurare, precum și a altor plăți efectuate de către asigurător/reasigurator în favoarea asiguratului/persoanei terțe sau beneficiarului asigurării și/sau reasiguratului, în conformitate cu contractul de asigurare și/sau de reasigurare încheiat și deducerea cheltuielilor asigurătorului legate de formarea rezervelor tehnice și rezervelor matematice, în modul stabilit de Guvern.</p>		
29.	<p>Articolul 32. Reportarea pierderilor în viitor (1) Dacă, pe parcursul perioadei fiscale, cheltuielile aferente activității de întreprinzător depășesc venitul brut al contribuabilului în perioada fiscală curentă, suma pierderilor rezultate din această activitate va fi reportată eșalonat pe următoarele cinci perioade fiscale. (2) Suma reportată pe una din perioadele fiscale următoare celei în care s-au înregistrat pierderile este egală cu suma totală a pierderilor, redusă cu suma totală permisă spre deducere în fiecare din următoarele patru perioade fiscale. (3) Dacă contribuabilul a suportat pierderi pe parcursul a mai mult de o perioadă fiscală, prevederile prezentului articol se aplică față de aceste pierderi în ordinea în care au apărut.</p>	<p>Propunem eliminarea limitei de 6 ani pentru reportarea pierderilor fiscale înregistrate.</p> <p>Propunem următorul conținut:</p> <p>(1) Dacă, pe parcursul perioadei fiscale, cheltuielile aferente activității de întreprinzător depășesc venitul brut al contribuabilului în perioada fiscală curentă, suma pierderilor rezultate din această activitate va fi reportată eșalonat pe următoarele ~~cinci~~ pe o perioada nedeterminată.</p>	EBA	<p>Această măsură va permite valorificarea eficientă a pierderilor suportate și va susține în special companiile noi create care au suportat pierderi până și în perioada pandemiei. Astfel, nu va exista riscul de neutilizare deplină în cazul suportării pierderilor în perioade ce depășesc 5 perioade consecutive. În practica internațională sunt multe exemple de state care nu au limitări de reportare a pierderilor fiscale: Germania, Marea Britanie, Franța, Italia, etc. Adicional va fi o măsură pentru crearea unui cadru investițional mai favorabil.</p> <p>1. Eliminarea limitei de 5 ani pentru reportarea pierderilor fiscale înregistrate:</p> <ul style="list-style-type: none"> - măsură va permite valorificarea eficientă a pierderilor suportate și va susține companiile noi create sau intrate pe piața din RM în perioada pandemiei, crizei provocate de războiul din Ucraina, care au încetinit substanțial viteza de recuperare a investițiilor în RM - în practica internațională sunt multe exemple de state care nu au limitări de reportare a pierderilor fiscale: Germania, Marea Britanie, Franța, Italia, etc. - aditional va fi o măsură pozitivă pentru crearea unui cadru investițional mai favorabil și atragerea investițiilor străine <p>Argumente aditionale:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Criza pandemică, războiul din Ucraina, creșterea inflației la nivelul record de 34,62% au încetinit substanțial viteza de recuperare a investițiilor în RM, contrar așteptărilor la intrarea pe piața a KMD în 2016. Cu toate acestea KMD continuă să investească în RM, să creeze noi locuri de muncă și să desfășoare proiecte de responsabilitate socială. - În România eșalonarea pierderii se efectuează pentru ultimii 7 ani, având una din cele mai rapide creșteri economice din Europa din ultimii ani. - Posibilitatea de a repune în lucru pierderea suportată pentru a obține profit va fi o măsură de susținere a mediului de afaceri afectat. - Valorificarea nelimitată a pierderilor fiscale este un drept al agentului economic. Aceste pierderi sunt suportate în scop antreprenorial, corectitudinea lor este 		

				verificata de catre autoritati in cadrul controalelor fiscale. Limitarea utilizarii pierderilor pune presiune suplimentara pe companii care oricum au ca scop principal valorificarea profitabila a investitiilor create.		
30.	Articolul 33. Scutiri personale (1)		EBA	modificarea art. 33. (1) CF, deci ar fi momentul de revazut plafonul de 360000MDL, cel puțin in corelatie cu salariul mediu pe economie ca argument ar fi urmatorul calcul preventiv pt anul 2025 salariu mediu fiind de 16100 si plafonul ar trebui sa fie de 386400 (16100*2*12), dar pt 2026 poate fi revazut in dependenta de salariul mediu preconizat pt 2026		
31.	Articolul 35². Deducerea cheltuielilor persoanelor fizice (4) Se permite deducerea sumei achitate de către persoana fizică pentru procurarea primei de asigurare în baza contractului de asigurare încheiat în temeiul claselor de asigurări de viață, asigurări de sănătate, asigurări de incendiu și de alte calamități naturale, în cuantumul unui salariu mediu lunar pe economie, prognozat și aprobat de Guvern pentru anul pentru care a fost acordat, pentru toate tipurile de contracte cumulativ.	(4) Se permite deducerea sumei achitate de către persoana fizică cu titlu de primă de asigurare în baza contractelor de asigurare încheiate pentru următoarele clase de asigurări: asigurări de viață, asigurări de sănătate, asigurări de incendiu și de alte calamități naturale, în limita unui salariu mediu lunar pe economie, prognozat și aprobat de Guvern pentru anul pentru care a fost acordat, pentru toate tipurile de contracte cumulativ.		O reformulare mai potrivită, care să păstreze intacte reglementările existente.		
32.	Articolul 35². Deducerea cheltuielilor persoanelor fizice (6) Se permite deducerea cheltuielilor achitate de către persoana fizică, pe parcursul perioadei fiscale, pentru învățământul persoanelor întreținute copii oferite de instituțiile de învățământ prevăzute la art.15 din Codul educației nr.152/2014, în cuantumul unui salariu mediu lunar pe economie, prognozat și aprobat de Guvern pentru anul pentru care a fost acordat. Cuantumul deductibil se aplică	La articolul 35 ² alin (6) se expune în următoarea redacție, după cum urmează: "Se permite deducerea cheltuielilor achitate de către persoana fizică pe parcursul perioadei fiscale, pentru învățământul persoanelor întreținute copii oferite de instituțiile de învățământ prevăzute la art. 15 din Codul de educație nr. 152/2014 și instituțiile de învățământ din afara Republicii Moldova, în cuantumul unui salariu mediu lunar pe economie, prognozat și aprobat pentru anul pentru care a fost acordat. Cuantumul deductibil se aplica pentru cheltuielile efectuate pentru fiecare persoana întreținută copil in parte , pentru toate instituțiile de învățământ cumulativ."				

				<p>Legii bibliotecilor nr.334/2002, republicată, și prevederilor art. 25 alin. (4) lit. c) din Legea educației naționale nr. 1/2011, precum și cei care acordă burse private, potrivit legii, scad sumele aferente din impozitul pe profit datorat la nivelul valorii minime dintre următoarele:</p> <p>1. valoarea calculată prin aplicarea a 0,75% la cifra de afaceri; pentru situațiile în care reglementările contabile aplicabile nu definesc indicatorul cifra de afaceri, aceasta limită se determină potrivit normelor;</p> <p>2. valoarea reprezentând 20% din impozitul pe profit datorat."</p> <p>https://static.anaf.ro/static/10/Brasov/Brasov/sponsorizare_2022.pdf</p> <p>Diseminarea impozitului pe profit procentual, utilizând experiența UE a legii sponsorizării, ce ar contribui semnificativ la sustenabilitatea ONG-urilor din RM.</p>		
35.		Reintroducerea în art.37 din Codul fiscal în calitate de subiect al creșterii sau pierderii de capital persoanele juridice rezidente, în scopul asigurării drepturilor egale ale PF și PJ rezidente și nerezidente în raport cu ac.vele de capital.	EBA	<p>Legislația fiscală include condiții inechitabile în raport cu sarcina fiscală aplicabilă creșterii de capital, în funcție de titularul venitului. Prevederile actuale ale Codului fiscal nu încurajează activitatea investițională a companiilor, o astfel de facilitate fiind oferită doar persoanelor fizice. În context, merită subliniat faptul că noțiunea de "creștere de capital" a fost introdusă începând cu intrarea în vigoare a Titlului II al Codului fiscal, din 1 ianuarie 1998, fiind aplicabilă, în egală măsură, persoanelor juridice și fizice rezidente. Începând, însă, cu 1 ianuarie 2020, creșterea de capital este aplicabilă doar persoanelor fizice rezidente și nerezidente ai RM. Respectiv, persoanele juridice rezidente au fost excluse din lista subiecților creșterii sau pierderii de capital, fiindu-le aplicabil regimul general de impozitare a venitului.</p> <p>Contrar scopului anunțat de legiuitor la momentul promovării amendamentului sus-menționat, aplicabil din 2020, o astfel de măsură nu și-a găsit reflecția așteptată, în condițiile în care, prin efectele acestei măsuri, nu a fost simplificată administrarea fiscală și nu a crescut gradul de conformare prin generarea veniturilor bugetare suplimentare. Or, este evident faptul că, prin excluderea unei astfel de facilități, extrem de importantă pentru companii, presiunea fiscală aferentă venitului investițional a crescut de două ori, fapt care nu motivează amplificarea activității investiționale. Companiile au fost nevoite, mai degrabă, să adopte măsuri de</p>		

				<p>planificare strategică și să-și revizuiască strategiile de investiții.</p> <p>Investițiile și inovarea sunt deosebit de importante pentru stimularea creșterii economice pe termen lung. Impozitarea excesivă a creșterii de capital reduce investițiile, distorsionează alocarea resurselor și reduce eforturile companiilor de a valorifica pe deplin potențialul investițional. Astfel, introducerea aceluiași reguli de impozitare pentru persoanele juridice (aplicabile la moment doar persoanelor fizice), în raport cu veniturile investiționale (creșterea de capital) ar reprezenta un pas ferm spre stimularea activității investiționale, eliminarea discrepanțelor existente la moment în legislație, dar și ar contribui la planurile de relansare economică anunțate de Guvern.</p>		
36.	<p>Articolul 44. Metodele de evidență și aplicarea lor</p> <p>(9) Veniturile și cheltuielile rezultate din trecerea de la Standardele Naționale de Contabilitate la IFRS nu sunt recunoscute în scopuri fiscale.</p>	<p>Articolul 44 urmează a fi completat în final cu următoarele :</p> <p>”Se recunosc în scopuri fiscale diferențele recunoscute în conturile de capital la prima aplicare a unui nou IFRS sau a amendamentelor la IFRS-urile existente, similar veniturilor și cheltuielilor reflectate în contul de profit sau pierdere.”</p>				
37.	<p>Articolul 48. Evidența deducerilor recuperate în cazul în care contribuabilului i se restituie pe parcursul perioadei fiscale cheltuielile, pierderile sau datoriile compromise deduse anterior, suma restituită se ia în calcul și se include în venitul brut al contribuabilului pe anul în care ea a fost încasată.</p>	<p><i>De adăugat un alineat nou în următoarea redacție:</i></p> <p>„În cazul în care contribuabilul înregistrează pe parcursul perioadei fiscale cheltuielile care anterior au fost raportate la veniturile impozabile, suma cheltuielilor va fi recunoscută în scopuri fiscale.”</p>	EBA	<p>Redacția propusă este destinată aplicării uniforme a sumelor aferente compensării pierderilor anterioare atât pentru contribuabilul care le încasează, cât și acel care le achită.</p>		
38.	<p>Articolul 80¹. Achitarea prealabilă a impozitului în cazul repartizării dividendelor</p> <p>(1) Persoanele specificate la art.90 care achită dividende acționarilor (asociaților) săi pe parcursul perioadei</p>	<p>Solicitare de clarificare expresă privind aplicabilitatea art. 80¹ în cazul capitalului de stimulare, având în vedere că acesta se asimilează dividendelor (art. 311 alin. (5) din Legea nr.135/2007).</p>	EBA	<p>Clarificarea ar permite predictibilitate fiscală și armonizarea aplicării art. 80¹ cu art. 311 din Legea 135/2007. Argumentul cheie: capitalul de stimulare are regim similar dividendelor și ar trebui permis în baza situațiilor interimare, conform art. 39 alin. (11) din Legea 135/2007.</p>		

	<p>fiscale achită ca parte a impozitului o sumă</p> <p>egală cu 12% din profitul perioadei fiscale în curs, din care se vor achita dividende.</p>				
39.	<p>Codul Fiscal, articolul 91. Reținerile din veniturile nerezidentului</p> <p>Scutirea de impozitare a dividendelor achitate către companiile rezidente în statele membre UE</p>	<p>Luând în considerare ca Republica Moldova a obținut statutul de țară candidat la aderarea cu UE, precum și faptul că Republica Moldova nu are semnate Convenții de evitare a dublei impuneri cu toate statele membre UE, sau unele Convenții existente sunt învechite (de ex. Germania), iar cu Franța așa și nu s-au efectuat schimburi de Note pentru a putea aplica prevederile Convenției, recomandăm implementarea în legislația fiscală a Republicii Moldova a Directivei 2011/96/EU sau semnarea Convențiilor de evitare a dublei impuneri cu toate statele membre UE.</p>	EBA	<p>Având în vedere că deja cele 35 de grupuri de lucru tematiche, responsabile pentru criteriile de aderare la UE (criteriul politic, criteriul economic și cele 33 de capitole ale legislației UE), și-au început activitatea în luna martie a anului trecut, cu scopul de a pregăti Republica Moldova pentru aderarea la Uniunea Europeană. Considerăm oportună analiza Directivei 2011/96/EU ce prevede scutirea de la impozitul pe venit la sursa de plată a dividendelor achitate către companiile-mamă din statele membre UE (care dețin o cotă de participare de minim 10% în capitalul entității fiice pentru o perioadă de cel puțin 2 ani), astfel eliminând impozitarea dublă a acestor venituri.</p>	
40.	<p>art.92</p> <p>(4) Persoanele indicate la alin.(3) sînt obligate, pînă la 1 martie al anului fiscal imediat următor celui în care au fost efectuate plățile, să prezinte beneficiarului acestor plăți (cu excepția celor ce au obținut venituri conform art.901 și art.91 alin.(1)) informații privind tipul venitului achitat, suma acestuia, suma scutirilor acordate conform art.33-35, suma deducerilor prevăzute la art.352 alin.(1) și (2), precum și suma impozitului reținut, în cazul reținerii.</p>	<p>Propunem următoarea completare a aliniatului:</p> <p>(4) Persoanele indicate la alin.(3), după data de 25 ianuarie al anului fiscal imediat următor celui în care au fost efectuate plățile, prezintă doar la solicitarea beneficiarului acestor plăți (cu excepția celor ce au obținut venituri conform art.901 și art.91 alin.(1)), informații privind tipul venitului achitat, suma acestuia, suma scutirilor acordate conform art.33-35, suma deducerilor prevăzute la art.352 alin.(1) și (2), precum și suma impozitului reținut, în cazul reținerii. Informațiile se prezintă în termen de 10 zile lucrătoare de la data recepționării solicitării.</p>	EBA	<p>Având în vedere că, actualmente angajații pot accesa aceste informații prin intermediul aplicațiilor de calculare a salariului, portalurilor online de resurse umane și altor platforme digitale puse la dispoziție de angajatori, nu mai este atât de complicat să ai acces la aceste informații.</p> <p>De asemenea, autoritatea fiscală deține aceste informații și le pune la dispoziția angajaților prin intermediul sistemelor informatice pe https://mcabinet.gov.md.</p> <p>Această completare ar permite angajaților activi să obțină informațiile de pe platforme sau la cerere, reducând astfel birocrația și simplificând procesul pentru contribuabili.</p> <p>Totodată pentru angajații care au demisionat, sau persoanele fizice terțe care au primit plăți de la entități ar putea să solicite această informație și totodată să indice prin ce metodă să o primească, de exemplu poșta fizică sau poșta electronică indicînd exact adresa actuală a acestuia. Sunt situații în care compania poate transmite informații privind salariul la adresa care deja fostul angajat nu mai locuiește, astfel nu se asigură confidențialitatea datelor și nici persoana într-un final nu a primit informația.</p>	

41.	<p>art.92 (41) În cazul efectuării corectărilor în informația prezentată conform alin.(3), persoanele indicate la alin.(3) sînt obligate să informeze beneficiarul plăților în termen de 15 zile lucrătoare de la data efectuării modificării sau emiterii deciziei asupra cazului de încălcare a legislației.</p>	<p>propunem excluderea acestui punct</p>	EBA	<p>În cazul demisiei angajaților sau persoanelor fizice terte care au primit careva plăți pe parcursul anului este foarte greu să asiguri că informația să ajungă la adresa corectă a acestora. Uneori persoanele își schimbă locul de trai/ședinta și entitatea nu are de unde să cunoască această informație.</p>		
42..		<p>Propunem modificarea art. 95 (2) punct (c) în vederea excluderii limitei de 0,5% din venitul din vânzări obținut pe parcursul anului precedent anului, în vederea aplicării TVA la distribuirea cu titlu gratuit materialelor imprimate cu scop publicitar. Propunem următoarea formulare: (2) Nu constituie obiecte impozabile: c) livrarea de mărfuri și servicii efectuate cu titlu gratuit în scopuri de publicitate și/sau de promovare a vânzărilor, cu excepția materialelor publicitare imprimate (flyere, cataloage, ziare, etc), în mărime anuală de 0,5% din venitul din vânzări obținut pe parcursul anului precedent anului în care se efectuează aceasta livrare, iar pentru întreprinderile nou-create pe parcursul anului, în mărime lunară de 0,5% din venitul din vânzări obținut în luna precedentă, cu ajustarea la sfârșit de an a sumei respective;</p>	EBA	<ul style="list-style-type: none"> • Materialele publicitare au doar scop informativ, nu pot fi valorificate de clienți în nici un alt mod și ar trebui să aibă același tratament TVA ca și celelalte forme de publicitate; • Scopul materialelor publicitare imprimate este să informeze consumatorii despre promoțiile curente. Distribuirea acestor materiale (flyere, pliante) este o formă de publicitate, la fel ca publicitatea radio, TV și panourile exterioare. Natura și scopul tranzacției sunt identice pentru aceste forme de publicitate și respectiv tratamentul fiscal ar trebui să fie identic • Contractarea unei companii terțe, ce prestează servicii de publicitate ce includ imprimarea și distribuirea materialelor publicitare, nu cade sub incidența art. 95 (2) punct (c). În acest caz natura tranzacției este identică, consumatorul final primește pliante și flyere, însă tratamentul fiscal este diferit în dependența de cum este documentată tranzacția. La aplicarea prevederilor Codului Fiscal este esențial să se acorde prioritate naturii și conținutului tranzacției • Distribuirea de ziare nu este o livrare cu titlu gratuit. Flyerele sunt bunuri care nu au destinația să fie comercializate. Ele nu au nici un folos pentru consumatori. Unicul lor scop este de informare și creșterea vânzărilor. 		
43.	<p>Articolul 96. Cotele T.V.A. Se stabilesc următoarele cote ale T.V.A.: b) cote reduse în mărime de: - 8% – la producția din zootehnie în formă naturală, masă vie, fitotehnie și horticultură în formă naturală,</p>	<p>De a include în lista produselor impozitate cu cota TVA redusă (8%) pe miere naturală ambalată, dat fiind faptul că miere este un produs agricol și în țări vecine, de exemplu, România, cota stabilită pentru acest tip de produse este în mărime de 5-9%.</p>	EBA	<p>Cota actuală în mărime de 20% reprezintă o povară suplimentară și are un impact negativ asupra vânzării oficiale a acestui produs. La import în mărime de 20%. Recomandăm revederea cotelor TVA la import a cerealelor, a produselor lactate de la 20% la 8%, similar linteii, fasolei, și năutului (TVA import 8%, vânzare 8%). Formula actuală reprezintă o tratare neechitabilă de a achita TVA la import a cerealelor și lactatelor în mărime de 20% iar TVA la vânzare, fiind de 8%, înregistrând o trecere în cont a TVA de la o lună la alta, bani ne utilizați în circuitul economic.</p>		

44.	<p>produsă, importată și/sau livrată pe teritoriul Republicii Moldova, de la pozițiile tarifare: 010221, 010231000, 010290200, 010310000, 010410100, 010420100, ex.0105 – pui vii de reproducție, 060210, 060220, 0701, 07020000, 0703, 0704, 0705, 0706, 070700, 0708, 070920000, 070930000, 070940000, 070951000, 070959100, 070959300, 070960, 070970000, 070993100, 070999100, 070999400, 070999500, 070999600, ex. 070999900 – mărar și pătrunjel, 0713, 071420100, 080231000, 080610, 080711000, 080719000, 080810, 080830, 080840000, 0809, 081010000, 081020, 081030, 1001, 1002, 1003, 1004, 1005, 1007, 1201, 1205, 120600, 1209, ex. 121291800 – sfeclă de zahăr proaspătă sau refrigerată, 121300000, 1214;</p>	EBA	<p>4. Uniformizarea categoriilor de produse pentru care se aplica cota redusă de TVA 8%</p> <p>Pentru o evidență simplă, clară și transparentă, propunem să fie aplicată cota redusă pentru categorii mari de produse, de exemplu: produse lactate, de panificație, fructe și legume. La moment se aplică 8% la anumite coduri de încadrare tarifară și este dificil din punct de vedere tehnic identificarea și urmărirea codurilor tarifare pentru fiecare articol separat.</p> <p>De exemplu aplicăm cota TVA 8% – la pâinea și produsele de panificație (190120000, 190540, 190590300, 190590700, 190590800).</p> <p>Ar fi mult mai simplu dacă am aplica cota TVA redusă la toate produsele de panificație, conform nomenclurii combinate a mărfurilor:</p> <p>Situația similară de neuniformizare este și pentru următoarele produse:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>laptele și produsele lactate</u> (0401, 0402, 0403, 0405, 040610300 și 040610500 – cu un conținut de grăsimi de maximum 40% din greutate); • <u>la producția din zootehnie în formă naturală, masă vie, fitotehnie și horticultură în formă naturală</u>, produsă, importată și/sau livrată pe teritoriul Republicii Moldova, de la pozițiile tarifare: 010221, 010231000, 010290200, 010310000, 010410100, 010420100, ex.0105 – pui vii de reproducție, 060210, 060220, 0701, 07020000, 0703, 0704, 0705, 0706, 070700, 0708, 070920000, 070930000, 070940000, 070951000, 070953000, 070952000, 070960000, 070970000, 070993100, 070999100, 070999400, 070999500, 070999600, ex. 070999900 – mărar și pătrunjel, 0713, 071420100, 080231000, 080610, 080711000, 080719000, 080810, 080830, 080840000, 0809, 081010000, 081020, 081030, 1001, 1002, 1003, 1004, 1005, 1007, 1201, 1205, 120600, 1209, ex. 121291800 – sfeclă de zahăr proaspătă sau refrigerată, 121300000, 1214. <p>În practica altor țări, există multe exemple în care se aplică TVA la categorii mari de produse alimentare. De exemplu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Romania – TVA redusă la 9% la comercializarea de alimente și băuturi destinate consumului animal și uman, inclusiv ingredientele folosite pentru prepararea alimentelor;</i> - <i>Austria - TVA redusă la 10% la produse alimentare, cărți, produse farmaceutice, transport de pasageri, ziare, evenimente culturale și divertisment, hoteluri;</i> - <i>Belgia - TVA redusă la 6% la produse alimentare, cărți, apă, produse farmaceutice, servicii medicale, ziare, evenimente culturale și divertisment, hoteluri;</i> 	
-----	---	-----	--	--

				<ul style="list-style-type: none"> - <u>Cipru</u> - TVA redus la 5% pentru produse alimentare, cărți, produse farmaceutice, servicii medicale, transport de pasageri, ziare, evenimente culturale, de divertisment si sportive; - <u>Republica Ceha</u> - TVA redus la 15% la produse alimentare, servicii medicale si farmaceutice, transport de pasageri, ziare, evenimente culturale si de divertisment, hoteluri; si TVA redus la 10% la medicamente, cărți si produse alimentare pentru bebelusi; - <u>Germania</u> - TVA redus la 7% pentru produse alimentare, cărți, servicii medicale, transport de pasageri, ziare, evenimente culturale si de divertisment, hoteluri; - <u>Grecia</u> - TVA redus la 13% la produse alimentare, produse farmaceutice, servicii medicale, evenimente culturale, de divertisment si sportive; - <u>Polonia</u> - TVA redus la 8% pentru produse farmaceutice, servicii medicale, transport de pasageri, ziare, hoteluri, restaurante, evenimente culturale, sportive si de divertisment; si TVA redus la 5% la produse alimentare; - <u>Slovacia</u> - TVA redus la 10% pentru carti, produse alimentare si farmaceutice, servicii medicale, evenimente culturale 		
45.		<p>Propunem uniformizarea categoriilor de produse pentru care se aplică cota redusă de TVA 8%. Pentru o evidenta simpla, clara si transparenta, propunem sa fie aplicata cota redusa pentru categorii mari de produse si anume: produse lactate (0401, 0402, 0403, 0404, 0405, 0406), de panificatie (1901, 1905), fructe si legume (0701-0714, 0801-0810, 1001-1008, 1201-1214)</p>	EBA	<p>La moment se aplica TVA 8% la anumite coduri de încadrare tarifara si este dificil din punct de vedere tehnic identificarea si urmărirea codurilor tarifare pentru fiecare articol separat. De exemplu aplicam cota TVA 8% – la pâinea și produsele de panificație (190120000, 190540, 190590300, 190590700, 190590800); laptele și produsele lactate (0401, 0402, 0403, 0405, 040610300 și 040610500 – cu un conținut de grăsimi de maximum 40% din greutate). Ar fi mult mai simplu daca am aplica cota TVA redusa la toate produsele de panificație si produse lactate, conform nomenclaturii combinate a mărfurilor.</p> <p>In practica altor tari, exista multe exemple in care se aplica TVA la categorii mari de produse alimentare. De exemplu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Romania – TVA redus la 9% la comercializarea de alimente și băuturi destinate consumului animal și uman, inclusiv ingredientele folosite pentru prepararea alimentelor; • Austria - TVA redus la 10% la produse alimentare, cărți, produse farmaceutice, transport de pasageri, ziare, evenimente culturale si divertisment, hoteluri; • Belgia - TVA redus la 6% la produse alimentare, cărți, apa, produse farmaceutice, servicii medicale, ziare, evenimente culturale si de divertisment, hoteluri; • Cipru - TVA redus la 5% pentru produse alimentare, cărți, produse farmaceutice, servicii medicale, transport de pasageri, ziare, evenimente culturale, de divertisment si sportive; • Republica Ceha - TVA redus la 15% la produse alimentare, servicii medicale si farmaceutice, transport de pasageri, ziare, evenimente culturale si de divertisment, 		

				<p>hoteluri; si TVA redus la 10% la medicamente, cărți si produse alimentare pentru bebelusi;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Germania - TVA redus la 7% pentru produse alimentare, cărți, servicii medicale, transport de pasageri, ziare, evenimente culturale si de divertisment, hoteluri; • Grecia - TVA redus la 13% la produse alimentare, produse farmaceutice, servicii medicale, evenimente culturale, de divertisment si sportive; • Polonia - TVA redus la 8% pentru produse farmaceutice, servicii medicale, transport de pasageri, ziare, hoteluri, restaurante, evenimente culturale, sportive si de divertisment; si TVA redus la 5% la produse alimentare; • Slovacia - TVA redus la 10% pentru cărți, produse alimentare si farmaceutice, servicii medicale, evenimente culturale 		
46.	<p>Lit. b), pct. 1 art.96 Cod Fiscal</p> <p>- 8% – la pâinea și produsele de panificație (190120000, 190540, 190590300, 190590700, 190590800), la produsele din carne de pasăre (0207, 1602) și la ouăle pentru consum (0407) produse pe teritoriul Republicii Moldova, la laptele și produsele lactate (0401, 0402, 0403, 0405, 040610300 și 040610500 – cu un conținut de grăsimi de maximum 40% din greutate), livrate pe teritoriul Republicii Moldova, cu excepția produselor alimentare pentru copii care sunt scutite de T.V.A. în conformitate cu art.103 alin.(1) pct.2);</p>	<p>- 8% – la pâinea și produsele de panificație (190120000, 190540, 190590300, 190590700, 190590800), la produsele din carne de pasăre (0207, 1602) și la ouăle pentru consum (0407) produse pe teritoriul Republicii Moldova, la laptele și produsele lactate (0401, 0402, 0403, 0405, 040610300 și 040610500 – cu un conținut de grăsimi de maximum 40% din greutate), livrate pe teritoriul Republicii Moldova, cu excepția produselor alimentare pentru copii care sunt scutite de T.V.A. în conformitate cu art.103 alin.(1) pct.2);</p>	EBA	<p>Începând cu 07.04.2015, sectorul zootehnic (producătorii de carne și ouă pentru consum) este obligat să achite TVA la cota standard în mărime de 20% din valoarea impozabilă a livrărilor efectuate.</p> <p>Aplicarea cotei de 20% la carnea de pasăre și ouă pentru consum, defavorizează dezvoltarea sectorului avicol, deoarece cerealele, livrările cărora se impozitează cu TVA 8%, reprezintă peste 70% din toate consumurile întreprinderilor zootehnice – ouă, carne, tineret avicol, și altele</p> <p>Producătorii de cereale au acumulat în contul TVA, până în prezent sume enorme. Majorarea cotei TVA de la 8 la 20% pentru cereale, respectiv dreptul producătorilor de a obține restituirea diferenței de 12 % din bugetul de stat, pune guvernul în dificultate de a rambursa această diferență, iar întârzierea generează, de la an la an, acumulări tot mai impovărătoare.</p> <p>Soluționarea pozitivă prin aplicarea cotei de 8% la carnea de pasăre și ouă pentru consum, va permite redresarea sectorului zootehnic fără ca statul să suporte cheltuieli suplimentare.</p>		
47.	<p>Lit. b), pct. 6 art.96 Cod Fiscal</p> <p>- 8% – la producția din zootehnie în formă naturală, masă vie, fitotehnie și horticultură în formă naturală, produsă, importată și/sau livrată pe teritoriul Republicii Moldova, de la pozițiile tarifare: 010221, 010231000, 010290200, 010310000, 010410100, 010420100, exclusiv 0105 – pui vii de reproducție, găini pentru carne, 060210, 060220, 0701, 07020000, 0703, 0704, 0705, 0706, 070700, 0708, 070920000, 070930000, 070940000, 070951000, 070953000, 070952000, 070960, 070970000, 070993100, 070999100, 070999400, 070999500, 070999600, exclusiv 070999900 – mărar și pătrunjel, 0713, 071420100, 080231000, 080610, 080711000, 080719000, 080810, 080830, 080840000, 0809, 08101000, 081020, 081030, 1001, 1002, 1003, 1004, 1005, 1007, 1201, 1205, 120600, 1209, exclusiv</p>	<p>- 8% – la producția din zootehnie în formă naturală, masă vie, fitotehnie și horticultură în formă naturală, produsă, importată și/sau livrată pe teritoriul Republicii Moldova, de la pozițiile tarifare: 010221, 010231000, 010290200, 010310000, 010410100, 010420100, exclusiv 0105 – pui vii de reproducție, găini pentru carne, 060210, 060220, 0701, 07020000, 0703, 0704, 0705, 0706,</p>	EBA	<p>La moment se aplica TVA 20% la carnea de pasăre și ouăle de consum produse pe teritoriul RM. Pe de altă parte, cereale, care constituie, livrările cărora se impozitează cu TVA 8%, reprezintă peste 70% din toate consumurile întreprinderilor zootehnice. Această diferență creează probleme enorme la restituirea TVA și acumularea acestuia.</p> <p>Această propunere reprezintă o măsură de echilibru și compromis care va avea ca efect eliminarea distorsiunilor existente la moment în sistem.</p> <p>De asemenea, stabilirea cotei reduse a TVA în mărime de 12% pe întreg lanțul valoric va avea efecte pozitive asupra reducerii prețului final către consumator cu ~5%, precum și va exclude existența trecerilor în cont formate la nivel de agricultor.</p> <p>În practica altor țări, există multe exemple în care se aplica uniformizată redusă la TVA pentru lanțul valoric de producție și procesare carne de pasăre și ouă de consum. De exemplu:</p>		

	070700, 0708, 070920000, 070930000, 070940000, 070951000, 070953000, 070952000, 070960, 070970000, 070993100, 070999100, 070999400, 070999500, 070999600, exclusiv 070999900 – mărar și pătrunjel, 0713, 071420100, 080231000, 080610, 080711000, 080719000, 080810, 080830, 080840000, 0809, 08101000, 081020, 081030, 1001, 1002, 1003, 1004, 1005, 1007, 1201, 1205, 120600, 1209, exclusiv 121291800 – sfeclă de zahăr proaspătă sau refrigerată, 121300000, 1214;	121291800 – sfeclă de zahăr proaspătă sau refrigerată, 121300000, 1214		<ul style="list-style-type: none"> • Suedia – 12%; • Germania – 7%; • Țările de Jos – 6%; • România – 9%; • Austria - 10%; • Finlanda – 14%; • Luxemburg – 3% • Belgia - 6%; • Cipru - 5%; • Republica Ceha - 15%; • Slovenia – 9,5%; • Grecia - 13%; • Polonia - 8%; • Slovacia - 10%. 		
48.	Articolul 99 alin.2 (2) Mărfurile, serviciile livrate subiectului impozabil pentru desfășurarea activității sale de întreprinzător, mărfurile de producție proprie care ulterior sunt transmise fără plată angajaților subiectului impozabil, serviciile prestate fără plată angajaților subiectului impozabil, cu excepția celor prevăzute la art.24 alin.(19) și (19 ³), se consideră livrare impozabilă. Valoarea impozabilă a livrării respective constituie valoarea ei de piață.	(2) Mărfurile, serviciile livrate subiectului impozabil pentru desfășurarea activității sale de întreprinzător, mărfurile de producție proprie care ulterior sunt transmise fără plată angajaților subiectului impozabil, serviciile prestate fără plată angajaților subiectului impozabil, cu excepția celor prevăzute la art.24 alin.(19), (19 ³), (19 4), (24) și (26) se consideră livrare impozabilă. Valoarea impozabilă a livrării respective constituie valoarea ei de piață.		A nu se considera livrare impozabila noile facilități: cadouri, abonamente sportive, hrana studenți și servicii alternative de îngrijire a copiilor		
49.	Articolul 101¹. Restituirea T.V.A. la investiții (cheltuieli) capitale (1 ¹) Prin derogare de la prevederile alin.(1), agenții economici care sunt înregistrați în calitate de plătitori de T.V.A. și care, începând cu 1 mai 2015, efectuează investiții (cheltuieli) capitale în clădiri	Propunem modificarea art. 101 ¹ alin. (1 ¹) din Codul fiscal, prin înlocuirea sintagmei „investiții capitale în clădiri utilizate în procesul de producție, prestare de servicii sau executare de lucrări” cu următoarea sintagmă „investiții capitale în clădiri utilizate în cadrul activității de întreprinzător”.	EBA	Conform legislației în vigoare, numai echipamentele destinate activității de producție beneficiază de restituirea TVA, nu și echipamentele destinate altor activități, cum ar fi comerțul. Astfel investitorii străini care nu intenționează să efectueze activități de producție sunt discriminați în favoarea celor care efectuează activități de producție, deși ar putea fi în egală măsură generatori de locuri de munca și contribuabili la bugetul de stat și local.		

	utilizate în procesul de producție, prestare de servicii sau executare de lucrări au dreptul la restituirea sumei T.V.A. Restituirea TVA nu se efectuează pentru clădiri cu destinație de producție, prestare de servicii sau executare de lucrări care se află în curs de execuție sau conservare, ci doar pentru clădirile cu destinație de producție, prestare de servicii sau executare de lucrări care sunt date în exploatare și utilizate conform destinației lor finale.					
50.		<p>Propunem modificarea art. 101⁶ și anume acordarea dreptului de restituire pentru sumele TVA rezultate din depășirea sumei TVA aferenta procurărilor (inclusiv importurilor), fata de suma TVA aferente vânzărilor, fără limitări.</p> <p>Propunem următorul conținut:</p> <p>„Acțiunea prezentului articol se extinde asupra subiecților impozabili, înregistrați în calitate de plătitori de TVA, ~~ce documentează tranzacțiile prin Sistemul informațional automatizat "e-Factura" și/sau prin bonuri fiscale emise de echipamentele de casă și control conectate la Sistemul informațional automatizat "Monitorizarea electronică a vânzărilor"~~, prin care dispun de depășirea sumei TVA aferente procurărilor (inclusiv TVA aferentă importurilor), față de suma TVA aferentă livrărilor, ~~pentru tranzacțiile înregistrate începând cu 1 ianuarie 2023.~~”</p>	EBA	<ul style="list-style-type: none"> Republica Moldova s-a angajat sa atingă unele obiective strategice, cum ar fi armonizarea legislației naționale și adaptarea acesteia la standardele UE. În vederea accelerării procesului de integrare în UE, a fost încheiat Acordul de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de alta parte, ratificat de Republica Moldova prin Legea nr.112/2014. Acordul respectiv trebuie privit ca o agenda de reforma pentru Moldova, bazata pe un program cuprinzător de aproximare a reglementarilor specifice domeniilor de interes strategice pentru Republica Moldova. În particular, potrivit art.57 din Acordul de Asociere și, respectiv, anexei VI la acesta, Republica Moldova urmează sa își armonizeze gradual cadrul național de TVA la Directiva 2006/112/CE din 28 noiembrie 2006 privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată. Potrivit art.183 al Directivei 2006/112/CE, subiectul impozabil are dreptul la restituirea TVA atunci când, valoarea deducerilor depășește valoarea TVA datorate. Statele membre pot refuza rambursarea sau reportarea doar în cazul în care valoarea excedentului este nesemnificativa. <p>La moment, prevederile Codului Fiscal cu privire la restituirea TVA conțin limitări care nu sunt compatibile cu prevederile Directivei 2006/112/CE privind restituirea TVA. Reamintim ca TVA este o taxa aplicata pe consum și în condițiile în care se limitează dreptul de restituire a sumelor acumulate în cont, aceasta se transforma într-o taxa aplicata pe comerciant/producător punând astfel presiune pe fluxurile bănești ale acestuia și crescând costurile totale ale companiei.</p>		
51.	Art. 102 (Deducerea sumei T.V.A. pentru mărfurile, serviciile procurate) alin. (5)	Art. 102 alin. (5) în primul subalineat, după sintagma „cu art. 95 alin. (2) lit.” se va completa cu textul ”a)”, iar în al doilea subalineat textul „a) și” se va exclude.		Modificările se propun în scopul armonizării prevederilor Codului fiscal referitoare la aplicarea TVA în zonele economice libere și în Portul Internațional Liber Giurgiulești (PILG) cu schimbările aduse de noul Cod vamal privind conceptul de zonă liberă și regimul vamal aferent. Noul Cod		

	<p>Art. 103 (Scutirea de T.V.A.)</p>	<p>Art. 103 („Scutirea de T.V.A.” cu un nou punct: „mărfurile străine livrate, consumate sau utilizate într-o zonă liberă, în scopul livrării de servicii în zona liberă legate de mărfurile aflate sub regimul vamal de zonă liberă.”</p>	<p>vamal a redefinit noțiunea de zone libere, trecând de la o abordare bazată pe criterii teritoriale la una care se concentrează pe statutul mărfurilor (străine sau autohtone) și pe modul de gestionare al acestora (depozitare, prelucrare, consum etc.).</p> <p>Totuși, Codul fiscal nu a fost ajustat pentru a reflecta aceste schimbări, continuând să aplice TVA în zonele economice libere și în PILG conform unui criteriu teritorial. Această discrepanță generează inconsecvențe legislative care afectează deja rezidenții ZEL și PILG, fie cei înregistrați după intrarea în vigoare a noului Cod vamal, fie cei care au optat voluntar pentru aplicarea acestui regim.</p> <p>Probleme privind TVA la import pentru mărfurile străine utilizate în zonele libere</p> <p>Discrepanțele menționate conduc la situații contradictorii. Conform noului Cod vamal, mărfurile străine introduse în zonele economice libere sau PILG și utilizate pentru consum, investiții sau activitate operațională nu beneficiază de regimul vamal de zonă liberă și sunt supuse drepturilor de import, inclusiv TVA. În schimb, Codul fiscal le scutește de TVA (art. 104 (i)). Totodată, principiul teritorial de aplicare a TVA în ZEL și PILG nu permite deducerea TVA achitate la import, contrar reglementărilor noului Cod vamal. Lipsa armonizării Codului fiscal cu Codul vamal va crea dificultăți majore pentru contribuabili, expunându-i unor costuri fiscale suplimentare nejustificate.</p> <p>Probleme privind TVA pentru mărfurile autohtone din zonele libere</p> <p>Potrivit noului Cod vamal, mărfurile autohtone nu beneficiază de un regim vamal preferențial și sunt tratate ca și cum nu s-ar afla într-o zonă liberă. Cu toate acestea, Codul fiscal menține scutirea de TVA pentru livrările de mărfuri autohtone către zonele libere. Dacă această scutire de TVA va fi eliminată în viitor, contribuabilii care activează în zonele libere nu vor putea deduce TVA achitată la achiziții, deoarece Codul fiscal nu prevede un astfel de drept. Aceasta generează incertitudine asupra viitoarei abordări fiscale în materie de TVA aplicabilă mărfurilor autohtone.</p> <p>Probleme privind deductibilitatea TVA pentru tranzacțiile într-o zonă liberă</p> <p>Conform Codului fiscal, livrările între rezidenții zonelor libere nu sunt supuse TVA (art. 95 alin. (2)). Până în 2024, regimul zonelor libere prevedea scutirea de TVA atât pentru importurile de mărfuri străine, cât și pentru achizițiile de bunuri autohtone. Prin urmare, Codul fiscal nu include prevederi pentru deducerea TVA achitată de rezidenții zonelor libere la achizițiile interne. Dacă legislația fiscală rămâne nemodificată, TVA va fi aplicată mărfurilor utilizate în interiorul zonelor libere, fără posibilitatea de deducere, generând astfel un cost fiscal nedrept.</p> <p>Modificări necesare ale Codului fiscal</p>		
--	---	--	---	--	--

				<p>Pentru a alinia Codul fiscal la noul Cod vamal și a evita discrepanțele legislative, se propun următoarele amendamentele propuse în coloana din stânga.</p> <p>Aceste modificări vor permite deducerea TVA achitată de rezidenții zonelor libere pentru achizițiile de bunuri și servicii destinate livrărilor interne în zonele libere care nu sunt supuse TVA conform art. 95 alin. (2) a) din Codul fiscal.</p> <p>Pentru a corela aceste propuneri cu reglementările europene, menționăm că Directiva 2006/112/CE permite statelor membre să scutească de TVA:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Livrările de bunuri destinate zonelor libere (art. 156 (1) (b)). 2. Livrările de bunuri și prestările de servicii într-o zonă liberă (art. 160). <p>De asemenea, articolul 169 (b) al Directivei oferă dreptul de deducere a TVA pentru bunurile și serviciile utilizate în operațiuni scutite conform articolelor 156 și 160.</p> <p>Aceste propuneri se întemeiază pe faptul că regimul de zonă liberă este conceput în principal pentru mărfurile din comerțul internațional, care sunt exonerate de taxele indirecte interne. Prin urmare, cadrul legislativ ar trebui să garanteze că contribuabilii naționali care desfășoară operațiuni comerciale în aceste zone nu sunt supuși unor costuri nejustificate legate de TVA.</p>		
52.	<p>Articolul 103. Scutirea de T.V.A.</p> <p>(1) Se scutesc de T.V.A. fără drept de deducere:</p> <p>12) serviciile financiare:</p> <p>b) operațiile legate de evidența conturilor de depozit, inclusiv a conturilor de depunere, de decontare și bugetare, transferurile de credit (plăți și/sau încasări), inclusiv prin intermediul prestatorilor serviciilor de plată, titlurile de creanță, cecurile și alte instrumente financiare, cu excepția veniturilor de pe vânzarea mărfurilor în cazul nerambursării creditului, din acordarea serviciilor informaționale, de consultanță și de expertiză, din procurarea și arendarea locurilor de broker la bursă, din darea în arendă, din serviciile de încasare și livrare a banilor în numerar clienților, din serviciile de primire la păstrare și transferare a valorilor de preț, a banilor în numerar, a valorilor mobiliare și a documentelor, a veniturilor de la operațiile fiduciare de gestionare a bunurilor clienților, din aprovizionarea contra plată a clienților cu documentația normativă.”</p>	<p>Propunem următoarea redacție: ”operațiile legate de evidența conturilor de depozit, inclusiv a conturilor de depunere, de decontare și bugetare, transferurile de credit (plăți și/sau încasări), inclusiv prin intermediul prestatorilor serviciilor de plată, titlurile de creanță, cecurile și alte instrumente financiare, cu excepția veniturilor de pe vânzarea mărfurilor în cazul nerambursării creditului, în afara mărfurilor ale întreprinderilor declarate în proces de insolvență, din acordarea serviciilor informaționale, de consultanță și de expertiză, din procurarea și arendarea locurilor de broker la bursă, din darea în arendă, din serviciile de încasare și livrare a banilor în numerar clienților, din serviciile de primire la păstrare și transferare a valorilor de preț, a banilor în numerar, a valorilor mobiliare și a documentelor, a veniturilor de la operațiile fiduciare de gestionare a bunurilor clienților, din aprovizionarea contra plată a clienților cu documentația normativă.”</p>	EBA	<p>Propunerea presupune modificarea articolului dat în mod uniform conform introducerii art.94 lit.(e).</p>		

	transferare a valorilor de preț, a banilor în numerar, a valorilor mobiliare și a documentelor, a veniturilor de la operațiile fiduciare de gestionare a bunurilor clienților, de la lichidarea bunurilor întreprinderilor care au dat faliment, din aprovizionarea contra plată a clienților cu documentația normativă;					
53.		Se propune completarea articolului 117 din Codul fiscal cu un nou alineat în următoarea redacție: 6. Nu este obligatorie eliberarea facturii fiscale în cazul prestării de servicii financiare în conformitate cu art. 103 alin 12 prestate de către instituțiile financiare, organizațiile de creditare nebanară, asociațiile de economii și împrumut;	EBA	Propunerea vizează uniformizarea interpretării cadrului normativ cu alte acte normative, și anume cu: 1) Legea contabilității Nr. 287 din 15-12-2017 art.12, alin 1), punct b), care prevede excluderea serviciilor financiare de la obligativitatea întocmirii documentului primar cu regim special, ”prestării serviciilor, cu excepția serviciilor financiare prestate de către instituțiile financiare, organizațiile de creditare nebanară, asociațiile de economii și împrumut. 2) Ordinul Ministerului Finanțelor nr.118 din 28.08.2017 cu privire la aprobarea formularului tipizat de document primar cu regim special „Factura fiscală” și a Instrucțiunii privind completarea acestuia, care potrivit p.3, alin. 2) prevede excluderea emiterii de factura fiscală în cazul ”Prestării serviciilor și executării lucrărilor cu excepția serviciilor financiare prestate de către instituțiile financiare, organizațiile de microfinanțare, asociațiile de economii și împrumut”.	Nu va impacta bugetul de stat	
54.		Propunem adaugarea în Codul Fiscal a clauzei în baza căreia să se emită facturi fiscale și pentru toate avansurile, nu numai pentru situațiile descrise la punctul 117 1 (9). În baza acestei facturi, beneficiarul va avea dreptul să treacă în cont TVA aferent avansului.	EBA	Propunem emiterea facturii fiscale pentru avansuri. În prezent agenții economici care încasează avansuri sunt obligați să calculeze și achite TVA la momentul încasării, iar agenții economici care achită în avans au dreptul să treacă în cont TVA numai la momentul recepționării facturii fiscale. În condițiile în care plata în avans este o practică foarte răspândită în RM, acest tratament fiscal este unul neechitabil pentru toți agenții economici și în neconcordanță cu practicile internaționale.		
55.		Propunem includerea în art. 117 a clauzei care să permită eliberarea facturii fiscale la comercializarea certificatelor cadou.		Din punct de vedere fiscal - voucherele sunt considerate avansuri și la comercializarea lor nu este permisă emiterea facturii fiscale. În cazul lipsei eliberării facturii fiscale există incertitudini cu privire la deducerea acestor cheltuieli la cumpărătorii, în special în cazul în care aceste vouchere sunt oferite ulterior cadou angajaților, în cadrul promoțiilor, cadourilor clienților, etc și prin urmare clienții - persoane juridice, ezită să procure certificatele valorice.		

56.	Codul Fiscal, articolul 117, alin.(16)	Propunem completarea cu un alineat nou (16) art. 117, după cum urmează: „(16) La efectuarea livrărilor de servicii, precum și a energiei electrice, termice, apă, gaz, comunicații electronice, locațiune, în cazul utilizării e-facturii prin ciclul scurt, furnizorul nu este obligat să imprime factura fiscală pe suport de hârtie, să o semneze olograf și să o transmită Cumpărătorului, dacă contractul nu prevede altfel. ”	EBA	Propunem sa fie exclusa obligativitatea expedierii pe suport de hârtie a facturii fiscale, pentru servicii, emise prin ciclul scurt, prin intermediul SIA „e-Factura”, în cazul în care Cumpărătorul este înregistrat în SIA „e-Factura” și are acces la aceasta factura. Necesitatea prezentării facturii fiscale electronice emise prin SIA „e-Factura” pe suport de hârtie și semnarea olografa a acestora poate fi stipulată în contract. La necesitate Cumpărătorul, de sine stătător, va imprima factura fiscală semnată electronic de către Furnizor, cu dreptul de a deduce cheltuielile și TVA.		
57.	Articolul 117¹. Cazuri speciale de eliberare a facturilor fiscale	Propunem ca pentru vouchere să fie stipulată o excepție în art.117 ¹ alin.(9): "d) vânzarea voucherelor/certificatelor cadou, factura fiscală eliberându-se la comercializarea acestora "	EBA	Reiterăm propunerea deoarece argumentarea din partea Ministerului nu cuprinde și partea cumpărătorului de vouchere - persoana juridică care oferă cadou angajaților săi aceste vouchere și trebuie să le impoziteze la salariu. Neavând factura fiscală de tip livrare nu poate reflecta la cheltuieli aceste vouchere și nici impozita. Din punct de vedere fiscal - voucherele (certIFICATELE-CADOU) sunt considerate avansuri și la comercializarea lor nu este permisă emiterea facturii fiscale. În cazul lipsei eliberării facturii fiscale există incertitudini cu privire la deducerea acestor cheltuieli la cumpărători, în special în cazul în care aceste vouchere sunt oferite ulterior cadou angajaților, în cadrul promoțiilor, cadourilor clienților, etc. și prin urmare clienții - persoane juridice, ezită să procure certificatele valorice.		
58.		Se propune permiterea emiterii de către furnizor a unei singure facturi fiscale lunare de retur (cu semnul „minus”), pe baza retururilor documentate (ex. avize sau facturi non-livrare emise de cumpărător). Factura să poată fi emisă până pe 10 ale lunii următoare.		Solicitare de reglementare expresă a unui mecanism simplificat de retur al mărfurilor în retail. Propunerea contribuie la reducerea numărului de documente, costurilor logistice și contabile. Facilitează verificarea TVA, reduce riscul de erori și sprijină conformarea voluntară. Măsura este compatibilă cu e-factura și nu afectează negativ colectările bugetare.		
59.	art.123 alin (5^b)	La art.123 alin (5 ^a) din Codul Fiscal nr.1163/1997 cuvintele ”anului emiterii timbrului” se vor înlocui cu cuvintele ”anului pentru care a fost emis timbrul”.		1. Specificarea în Codul Fiscal, a faptului că anul fabricării produselor din tutun să corespundă anului pentru care a fost emis timbrul de acciză. Această modificare este necesară pentru a asigura faptul că procesul de producție și plasare pe piață a produselor nu este perturbat. Pentru primele luni ale fiecărui an timbrele de acciză necesită a fi puse la dispoziția operatorilor economici în avans cu cel puțin 2 luni până la data de 1 ianuarie a fiecărui an. Astfel, operatorii economici vor reuși să distribuie timbrele în centrele de producție și să înceapă fabricarea produselor din primele zile ale anului. Este de menționat și faptul că o dată cu introducerea acestei cerințe, livrarea timbrilor este efectuată cu mari întârzieri în medie de 2-5 luni de la plasarea și achitarea comenzii, iar cererile operatorilor pieței sunt satisfăcute în tranșe, ceea ce perturbă planurile de producție a fabricilor. De asemenea, emiterea timbrilor în cantități mici, aduce costuri suplimentare de logistică pentru agenții economici. Formularea propusă, vine să specifice faptul că timbrele pot fi eliberate inclusiv în anul curent pentru anul ce urmează. Suplimentar, venim cu rugămintea de a asigura executarea comenzilor de timbre în timp util.		
60.	Art.123 din Codul Fiscal nr.1163/1997	Art.123 din Codul Fiscal nr.1163/1997 se completează cu alin (5 ^a) cu următorul cuprins:	EBA	Normele art.123 din Codul Fiscal stabilesc marcarea obligatorie cu timbre de acciză a unor categorii de produse,		

		<p>„În cazul pierderilor sau lipsurilor „Timbrelor de acciz” în număr mai mare de 1% din numărul de „Timbre de acciz” din fiecare lot eliberat subiectului impunerii, se calculează acciza pentru diferența dintre numărul total de „Timbre de acciz” pierdute sau lipsă și numărul care constituie 1% din numărul de „Timbre de acciz” din lot. Numărul ”Timbrelor de acciză” pierdute sau lipsă se stabilește printr-o declarație pe propria răspundere a producătorului.</p> <p>Calculul accizei pentru „Timbrele de acciz” pierdute sau lipsă se va efectua reieșind din valoarea mediei a sumei accizei plătite, raportate la un ambalaj unitar/ambalaj pentru consum final, pentru produsele marcate cu „Timbru de acciz” în ultimele 3 luni premergătoare declarației producătorului de pierdere a timbrelor.”</p>		<p>precum producția alcoolică și produsele din tutun. De asemenea, este stabilit că ”marcarea se efectuează <u>în timpul fabricării mărfurilor supuse accizelor</u>”. Totodată, potrivit Regulamentului privind modalitatea de marcarea cu „Timbru de acciz/Timbru de consum. Marcă comercială de stat” a producției alcoolice supuse accizelor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1481/2006, precum și a Regulamentului privind modul de procurare și aplicare a timbrelor de acciz/timbrelor de consum pe produsele din tutun, cartușele și rezervele pentru țigaretile electronice, inclusiv țigaretile electronice de unică folosință, preparatele destinate utilizării în cartușele și rezervele pentru țigaretile electronice de la poziția tarifară 2404, produsele din tutun și înlocuitorii din tutun (amestecuri fără tutun pe baza frunzei de ceai) de la pozițiile tarifare 240399900 și 2404, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1427/2007 <u>reglementează doar în ceea ce ține de restituirea Timbrelor de acciz/timbrelor de consum nefolosite sau deteriorate</u>. Cu toate acestea, în procesul de fabricare și marcarea a produselor cu timbre este posibilă pierderea unor cantități nesemnificative de timbre, ca rezultat a aplicării acestora cu utilizarea tehnologiilor de mare viteză. O altă cauză, care duce la lipsa timbrelor de acciză este faptul că în procesul de marcarea acestea pot fi deteriorate în măsura în care nu mai pot fi restabilite pentru a fi restituite. Astfel, din punct de vedere tehnologic este posibilă cauzarea lipsei unei cantități nesemnificative de timbre de acciz, datorită cantităților imense de timbre aplicate pe producție (până la două sute milioane timbre anual).</p> <p>Cu toate acestea, cadrul normativ actual nu prevede o reglementare a unei asemenea situații. Din acest considerent se impune reglementarea în partea ce ține de pierderea sau lipsa timbrelor de acciz eliberate pentru marcarea producției, și anume prin stabilirea unei cantități admisibile de până la 1% din fiecare lot. De asemenea, pentru a asigura o responsabilizare a operatorilor care marchează produsele cu timbre de acciz se propune achitarea accizei pentru cantitatea de timbre pierdute sau lipsă ce depășește 1% din fiecare lot.</p> <p>O asemenea măsură va asigura un grad de responsabilizare și conformare a agenților economici mai sporit, va asigura o claritate în ceea ce ține de evidența timbrelor de acciz, precum ar putea asigura venituri suplimentare la bugetul de stat, în cazul în care operatorii economici vor avea pierderi semnificative de timbre.</p>		
61.		Modificarea plafonului men,onat la ar,colul 226 11 alin (5) litera a) de la ”300 mii lei” la ”1 milion lei”				
62.	Codul Fiscal, articolul 260, alin.(7)-(12)	Propunem ca amenzile aferente aplicarii cap.11 ² sa fie aminate, cel puțin, pina in anul 2027.	EBA	<p>Avind in vedere ca cadrul secundar legislativ a fost publicat, dar mediul de business inca mai are o multime de intrebari si neclaritati la capitolul implementare, propunem aminarea termenului de aplicarea a amenzilor. Timp in care mediul de business se va conforma benevol acestor cerințe precum si va fi o perioada de „înțelegere” a noilor norme, de ajustare si de perfecționare a acestora acolo unde este necesar.</p> <p>Reiteram propunerea, deoarece argumentarea inclusa in Sinteza din partea Ministerului Finantelor aferent efectuării</p>		

				primelor controale abia in 2026-2027 nu raspunde la solicitarea mediului de afaceri. De fapt, se solicita ca pentru dosarele intocmite pentru anii 2024-2026, inclusiv, sa nu fie aplicate amenzi. Aplicarea acestora sa inceapa cu perioada anului 2027.		
63.	Codul fiscal, articolul 277 alin. (1) lit.c)	Se propune de a completa art.277 alin. (1) litera c) al Codului fiscal, după cuvintele „Republicii Moldova” să se introducă textul „ cu excepția celor care dețin dreptul de acces, în conformitate cu Legea nr.28/2016 privind accesul pe proprietăți și utilizarea partajată a infrastructurii asociate rețelelor publice de comunicații electronice ”.	EBA	Impozitul pentru bunurile imobiliare, racordarea cu prevederile Legii cu privire la accesul la proprietăți și utilizarea partajată a infrastructurii asociate rețelelor publice de comunicații electronice. La 15.04.2016 a intrat în vigoare Legea nr.28 cu privire la accesul la proprietăți și utilizarea partajată a infrastructurii asociate rețelelor publice de comunicații electronice. Ar.9 alin.(3) și art.41 prevăd expres că furnizorul de servicii publice nu poate fi obligat să plătească impozite, taxe, tarife, chirii pentru locațiune spațiilor interne și externe pentru construirea sau instalarea rețelelor. Până în prezent, furnizorii de rețele și/sau servicii publice de comunicații electronice calculează impozitul pe bunuri imobiliare pentru spațiile / terenurile asupra cărora au drept la acces. Pentru a putea utiliza în practică prevederile Legii nr.28/2016, propunem de a stipula expres în legislația fiscală că contribuabilii sunt scutiți de calcularea impozitului pe bunurile imobiliare pentru suprafețele / terenurile ce fac obiectul unui contract de acces.		
64.	Codul fiscal, articolul 277 alin. (1) lit.c)	Calculul impozitului pentru bunurile imobiliare pentru bunurile luate in locațiune de la instituțiile publice, în parte ce ține de neprezentarea către data de 25 mai, anual, a informației privind valoarea contabilă a bunurilor arendate de către instituțiile publice Propunem ca: • SFS să furnizeze informațiile (prin intermediul unor Avize de plata, similar persoanelor fizice) necesare calculului, odată ce Instituțiile Publice sunt pe „calea digitizării” și toate acestea au acces la informații reciproce prin intermediul platformelor diverse, sau • Locatorii să plaseze aceste informații pe site-ul SFS sau pe o altă platformă și companiile să le preia, de exemplu similar cu Deciziile APL privind aprobarea taxelor locale care puteau fi accesate de către entități de pe site oficial al SFS. Instituțiile Publice, pînă la data de 25 mai sa publice pe site valoarea contabilă a imobilelor (sau valoarea unui m2 al imobilului) care este oferit in chirie mediului de afaceri. Astfel, enitatea locatoare poate sa preia aceasta informatie si sa calculeze de sine statator valoarea contabilă a spatiului luat in chirie in dependenta de suprafata prevazuta in contract.	EBA	Este foarte dificila obtinerea informatiei cu privire la valoarea contabilă a bunurilor luate in locatiune de la institutiile publice. Mai mult ca atat, aceste institutii nu se coformeaza prevederilor art.277 alin.(1) prin care sînt obligate să prezinte gratuit subiecților impunerii, în termen de pînă la data de 25 mai a anului fiscal în curs, informația privind valoarea estimată/valoarea contabilă a bunurilor imobiliare transmise în arendă sau locațiune.		
65.	TITLUL VII TAXELE LOCALE	Completarea art. 288 cu pct. 7 ¹) cu următorul text: 7 ¹) Operator de publicitate exterioară - este o persoană a cărei activitate principală este furnizarea de servicii de plasare și distribuire a	EBA	După aceste modificări, dispozitivele de publicitate ale operatorilor de publicitate exterioară sunt transferate la un alt tip de subiect de impozitare, care are o unitate de măsură diferită a cotei - în procente. Nu ar trebui să fie mai mult de 10% din venitul din vânzarea de servicii.		

		publicității pe dispozitivele sale de publicitate a altor agenți economici din domeniul publicității.		În același timp, se rezolvă și problema plasării reclamelor sociale. Pentru amplasarea acestuia nu este nevoie de permisiunea specială din partea autorităților municipale.		
66.		Pentru taxa pentru dispozitive publicitare propunem schimbarea bazei impozabile din m ² în % din rulaj	EBA	Acest lucru va asigura dezvoltarea economică a întreprinderilor mici și mijlocii, și restabilirea mai rapidă a contribuabililor după perioada de criză. De asemenea, pentru asigurarea transparenței procesului decizional, solicităm respectuos implicarea mediului de afaceri în consultări publice în ceea ce ține revizuirea sau stabilirea cotelor taxelor locale.		
Legea 1540/1998 privind plățile pentru poluarea mediului						
67.	Articolul 11. Taxa pentru mărfurile care, în procesul utilizării, cauzează poluarea mediului (6) Se scutesc de taxa stabilită de prezentul articol: a) mărfurile importate și/sau livrate din contul împrumuturilor și granturilor acordate Guvernului, sau acordate cu garanție de stat, din contul împrumuturilor acordate de organismele financiare internaționale (inclusiv din cota-parte a Guvernului), destinate realizării proiectelor respective, precum și din contul granturilor acordate instituțiilor finanțate de la buget, conform listei aprobate de către Guvern; b) mărfurile destinate proiectelor de asistență tehnică, realizate pe teritoriul Republicii Moldova de către organizațiile internaționale și țările donatoare în cadrul tratatelor la care Republica Moldova este parte, conform listei aprobate de către Guvern; c) mărfurile destinate acordării de asistență în caz de calamitate naturală, de conflict armat și în alte situații excepționale, precum și	Propunem excluderea lit. h), alin. (6), art. 11, precum și excluderea din Anexa 8 a codului 3923	EBA	Amendamentul este propus în vederea: - Eliminării abordării discriminatorii și revizuirii mecanismului de aplicare a taxei de ambalaj după principiul „poluatorul plătește” pentru a asigura aplicarea aceluiași grad de responsabilitate financiară în ce privește gestionarea deșeurilor de ambalaj între producător și importator. - Respectării condițiilor acordurilor internaționale (Organizația Mondială a Comerțului, Acord de Asociere cu Uniunea Europeană, tratate bilaterale etc.) de liber schimb între state. Drept rezultat, impactul economic scontat va fi: Creșterea de 60 de ori a valorii actuale anuale a plăților de mediu acumulate la bugetul de stat. - Reducerea cheltuielilor statului pentru domeniul protecția mediului.		
68.		Clarificarea unor interpretări ale Serviciului Fiscal de Stat 1. Conform lit.b) alin. (2) art.11 al Legii nr.1540 din 25.02.1998 privind plata pentru poluarea mediului, categoriile de mărfuri care cauzează poluarea mediului în procesul utilizării sînt “ <i>ambalajul fabricat din plastic, lemn, hârtie, carton, sticlă, metale (inclusiv aluminiu) și/sau compozit (clasificate la pozițiile tarifare 3923, 4415, 4819, 7010, 7310, 7311 00, 7606 12, 7612, 7613 00 000) ce conține produse</i> ”. Astfel, din prevederile legii vedem că condiția obligatorie este ca ambalajele să conțină produse . Ca urmare, în cazul în care ambalajele, la momentul importului acestora nu conțin produse (cum ar fi <i>preformele</i> ,	EBA	Interpretările din partea unor angajați SFS este contradisotire și necesită o clarificare oficială din partea SFS.		

<p>mărfurile primite în calitate de ajutoare umanitare în modul stabilit de către Guvern;</p> <p>d) mărfurile și ambalajele destinate exportului;</p> <p>e) ambalajul aferent medicamentelor prevăzute de Legea nr.1409/1997 cu privire la medicamente, precum și ambalajul aferent dispozitivelor medicale prevăzute de Legea nr.102/2017 cu privire la dispozitivele medicale;</p> <p>f) ambalajul aferent pâinii și produselor de panificație, clasificat la pozițiile tarifare 1901 20 000, 1905 40, 1905 90 300, 1905 90 600 și 1905 90 900, ambalate în ambalajul primar din materiale plastice (clasificat la pozițiile tarifare 3923 21 000, 3923 29 și 3923 30) și ambalajul primar compozit (clasificat la poziția tarifară 4819 20 000);</p> <p>g) mărfurile introduse pe teritoriul vamal al țării de către persoanele fizice și juridice de pe teritoriul Republicii Moldova care nu au relații fiscale cu sistemul bugetar al acesteia, înregistrate la Camera Înregistrării de Stat a Republicii Moldova, cu condiția răminerii mărfurilor respective pe teritoriul necontrolat de către organele constituționale ale Republicii Moldova;</p> <p>h) mărfurile fabricate de subiecții specificați la alin.(1), care, în procesul utilizării, cauzează poluarea mediului și la a căror producere au fost utilizate, în calitate de materie primă și/sau</p>	<p><i>sticla, keg, can</i> etc.), care va fi considerat momentul plasării pe piață a acestora și apariția obligațiilor aferente plasării pe piață?</p> <p>2. În cazul în care ambalajele sunt achiziționate pe teritoriul Republicii Moldova și la momentul achiziției aceste ambalaje nu conțin produse (cum ar fi <i>preformele, sticla, keg, can</i> etc.), care va fi considerat momentul plasării lor pe piață și apariția obligațiilor aferente plasării pe piață?</p> <p>3. Care este procedura de calcul a taxei privind poluarea mediului la stocurile de ambalaje existente în depozit la data de 30.09.2023?</p> <p>4. În cazul ambalajelor returnabile/reutilizabile, când va fi considerată plasarea pe piață a acestora și care este procedura de calcul a taxei privind poluarea mediului pentru acest tip de ambalaje?</p>				
--	---	--	--	--	--

	<p>materiale, mărfurile indicate în anexa nr.8;</p> <p>i) ambalajul primar din materiale plastice (clasificat la pozițiile tarifare 3923 21 000, 3923 29 și 3923 30), ambalajul primar compozit (clasificat la poziția tarifară 4819 20 000) sau ambalajul primar din aluminiu (clasificat la poziția tarifară 7612), cu condiția că ambalajele menționate au fost procurate de la persoane fizice și juridice de pe teritoriul Republicii Moldova, cu excepția celor care nu au relații fiscale cu sistemul bugetar al acesteia, sau au fost anterior importate de către subiecții specificați la alin.(1) ori au fost fabricate de către subiecții specificați la alin.(1) lit.a) cu utilizarea, în calitate de materie primă și/sau materiale, a mărfurilor indicate în anexa nr.8.</p>				
69.		<p>Propunem modificarea art. 11 si anume includerea unei clauze ce ar permite compensarea/ restituirea taxei pentru marfurile care cauzeaza poluarea mediului achitate pentru perioada ianuarie-septembrie 2023 de catre agentii economici care au implementat Raspunderea Extinsa a Producatorului prin sistemul colectiv incepand cu 01.01.2023.</p>		<p>În perioada ianuarie-septembrie 2023, agentii economici, care s-au înregistrat în sistemele colective de gestionare a deșeurilor au achitat dublu taxa pentru marfurile care cauzeaza poluarea mediului. Acestia au achitat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • taxa catre sistemul colectiv REP în baza cantitatilor de ambalaje plasate pe piata si a tintelor stabilite pentru 2023 • taxa pentru marfurile care cauzeaza poluarea mediului in baza prevederilor legii 1540/1998 valabile pina la 01.10.2023 <p>Taxarea dubla a creat o povara financiara suplimentara pentru agentii economici mentionati si a creat conditii inechitabile de concurenta neloiala.</p>	
70.	<p>Articolul 11. Taxa pentru mărfurile care, în procesul utilizării, cauzează poluarea mediului Alin. (1) și art. 14</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Modificarea Legii 1540/1998 trebuie să fie bazată pe principiul: companiile care implementează REP sa fie scutite de taxa ecologica pe ambalaje si sa achite doar diferența în caz de neatingere a țintelor anuale, iar companiile care nu implementează REP să achite în continuare taxa ecologică pe ambalaje. 	EBA	<p>Prin urmare, este necesară o intervenție urgentă pentru a remedia lacuna legislativă creată prin neajustarea la timp a Legii nr. 1540/1998 și pentru a evita taxarea dublă de mediu asupra ambalajelor, prin:</p> <p>1. Amendarea Legii 1540/1998 la art.11 si art.14, astfel ca plata să nu fie lunară, dar anuală,</p>	

		<p>Potrivit acordului ajuns in cadrul Grupului de Lucru pentru amendarea Legii 1540/1998, inclusiv în vederea deblocării situații survenite de la 1 Ianuarie 2023 cu dubla impozitare pentru deșeurile de ambalaje, propunem următoarea soluție care a fost apreciată pozitiv de toate părțile implicate la ședința din 28 Februarie 2023:</p> <ul style="list-style-type: none"> alin.(1) Art.11 din Legea 1540, va avea următorul conținut: (1) Subiecți ai taxei reglementate de prezentul articol sunt persoanele juridice, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, și persoanele fizice care desfășoară activitate de întreprinzător, sub orice formă stabilită de legislație, cu excepția celor care implementează Răspunderea Extinsă a Producătorului prin sistemul individual sau colectiv potrivit legislației în vigoare. <p>Mai mult că atât, acest proiect presupune că agenți economici continuă achitarea „taxei ecologice” indiferent de faptul dacă implementează sau nu REP, iar Guvernul „... până la data de 31.12.2023 urmează să elaboreze și să aprobe un mecanism de compensare pentru acei agenți economici care participă în sistemul REP...” (pct. 10) din Proiect.</p> <p>Respectiv proiectul de lege nu prevede principiul scutirii de „taxa ecologică”, dar compensarea acesteia, fără a avea o claritate asupra mecanismului de compensare și garanțiile în acest sens. Realizarea țintelor este însoțită de costuri pentru agentul economic. În condițiile economice actuale, impunerea achitării în avans a unei taxe care nu este cert dacă va fi recuperată în viitorul apropiat - nu este argumentată. În condițiile în care se impune ca până la 31.12.2023 Guvernul să vină cu o schemă de compensare și implementare a unui mecanism de scutire pentru agenții economici care ating și valorifică țintele, termenul de raportare anual este unul rezonabil. Astfel se propune următoarea formulare:</p> <ul style="list-style-type: none"> „Subiecții vizați la art.11 alin.(1) calculează și achită plățile corespunzătoare și prezintă darea de seamă respectivă anual, până la data de 31 a lunii martie a anului următor de gestiune.” <p>Acest termen este corelat cu termenul stabilit la punctul 22 din Hotărârea 561 din 31.07.2020 (2. În cazul în care producătorii prevăzuți la pct.13, care își îndeplinesc responsabilitățile individual, nu îndeplinesc cel puțin obiectivele anuale prevăzute în anexa nr.2, este necesar ca, pentru atingerea obiectivelor, să plătească la bugetul de stat, către Fondul Ecologic Național, o sumă egală cu costurile</p>		<p>2. Calcularea deșeurilor de ambalaje să fie în greutate (kg) în loc de unitate (bucată).</p>		
--	--	---	--	---	--	--

		nete de gestionare a unei tone pentru fiecare categorie de ambalaj înmulțit cu cantitatea de deșeuri de ambalaje nevalorificată.) Impunerea unei taxe duble de mediu asupra ambalajelor către cei mai mari investitori din Republica Moldova reprezintă o problemă critică, care poate duce la creșterea semnificativă a prețurilor la produsele de larg consum, descurajarea investițiilor și crearea condițiilor de concurență neloială.								
71.		Anularea plăților pentru: emisiile de poluanți ale surselor staționare (art.6), deversările de poluanți (art.9), depozitarea deșeurilor de producție (art.10)				EBA	Calculul de sine stătător al acestor plăți este foarte dificil, și efortul depus este mult mai mare decât suma plății în sine. Totodată, funcția de control asupra corectitudinii calculului și plenitudinii virării la buget a plăților stabilite la art.6, 9 și 10 este exercitată de către inspecțiile pentru protecția mediului ale autorității centrale de specialitate. În același timp, în cadrul unei companii, nu sunt specialiști în protecția mediului care să dețină cunoștințele necesare pentru a calcula corect taxele date. În schimbul anulării plăților enumerate, propunem mărirea plăților pentru emiterea autorizațiilor pentru emisia poluanților de către organele autorităților de mediu.			
Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale										
72.	1.6. Persoanele fizice, cu excepția pensionarilor, persoanelor cu dizabilități, precum și a persoanelor care se încadrează în categoriile de plătitori prevăzute la pct.1.	Taxă fixă în conformitate cu legea, cu limita de vârstă și ajutorul de deces	Lu nar , cât e 1/12 de vârstă și ajutorul de deces	Pen sia pen tru lim ită de vârstă și ajutorul de deces	Expunerea în redacție nouă a pct. 1.61					
					<u>1.6¹</u> . Liber-profesioniștii ce practică activitate în sectorul justiției, <u>ale căror venituri anuale din activitatea practică în anul fiscal precedent depășesc cuantumul a 12 salarii medii lunare pe economie în anul respectiv</u> , cu excepția pensionarilor, persoanelor cu dizabilități, precum și a persoanelor care se încadrează în categoriile de plătitori prevăzute la pct.1.1–1.6	Taxa fixă în conformitate cu legea bugetului asigurărilor sociale de stat anuală	Lunar, câte 1/12 din suma anuală, până la data de 25 a lunii următoare lunii de gestiune	Toate prestațiunile de asigurare de stat		

	<p>1-1.5, care se regăsește în una dintre situațiile:</p> <ul style="list-style-type: none"> - fondatori ai întreprinderilor individuale, inclusiv fondatori ai gospodăriilor țărănești (de fermier); - persoane fizice care desfășoară activități independente în domeniul comerțului cu amănuntul, cu excepția comerțului cu mărfuri supuse 							
--	---	--	--	--	--	--	--	--

	accize lor; – persoanele fizice care exercită activități în domeniul achizițiilor de produse din fitotehnie și/sau horticultură și/sau de obiecte ale regnului vegetal											
73.		<p>poziția 1.6² care va avea următorul cuprins:</p> <table border="1"> <tr> <td> <p><u>1.6². Liber-profioniștii ce practică activitate în sectorul justiției, ale căror venituri anuale din activitatea practică în anul fiscal precedent nu depășesc cuantumul a 12 salarii medii lunare pe economie în anul respectiv, cu excepția pensionarilor, persoanelor cu dizabilități, precum și a persoanelor care se încadrează în categoriile de plătitori prevăzute la pct.1.1–1.6</u></p> </td> <td> <p>Taxa fixă în conformitate cu legea bugetului asigurărilor sociale de stat anuală</p> </td> <td> <p>Lunar, câte 1/12 din suma anuală, până la data de 25 a lunii următoare lunii de gestiune</p> </td> <td> <p>Pensia pentru limită de vârstă și ajutorul de deces</p> </td> </tr> </table>				<p><u>1.6². Liber-profioniștii ce practică activitate în sectorul justiției, ale căror venituri anuale din activitatea practică în anul fiscal precedent nu depășesc cuantumul a 12 salarii medii lunare pe economie în anul respectiv, cu excepția pensionarilor, persoanelor cu dizabilități, precum și a persoanelor care se încadrează în categoriile de plătitori prevăzute la pct.1.1–1.6</u></p>	<p>Taxa fixă în conformitate cu legea bugetului asigurărilor sociale de stat anuală</p>	<p>Lunar, câte 1/12 din suma anuală, până la data de 25 a lunii următoare lunii de gestiune</p>	<p>Pensia pentru limită de vârstă și ajutorul de deces</p>			
<p><u>1.6². Liber-profioniștii ce practică activitate în sectorul justiției, ale căror venituri anuale din activitatea practică în anul fiscal precedent nu depășesc cuantumul a 12 salarii medii lunare pe economie în anul respectiv, cu excepția pensionarilor, persoanelor cu dizabilități, precum și a persoanelor care se încadrează în categoriile de plătitori prevăzute la pct.1.1–1.6</u></p>	<p>Taxa fixă în conformitate cu legea bugetului asigurărilor sociale de stat anuală</p>	<p>Lunar, câte 1/12 din suma anuală, până la data de 25 a lunii următoare lunii de gestiune</p>	<p>Pensia pentru limită de vârstă și ajutorul de deces</p>									
74.	Anexa nr. 3 Tipuri de drepturi și de venituri aferent cărora nu se	Se propune completarea anexei nr. 3 din Legea 489/1999 cu un punct nou în următoarea redacție:				EBA	În contextul evoluțiilor demografice, stimularea economisirilor private pe termen lung devine una din					

	<p>calculează contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii</p>	<p>”(42) Cheltuielile aferente primelor de asigurare de viață suportate de angajator în favoarea angajatului.”</p>		<p>principalele opțiuni pentru susținerea sistemului asigurărilor sociale. În condițiile în care deficitul forței de muncă este o problemă acută pentru oricare sector al economiei, angajatorii sunt determinați să creeze cele mai bune condiții de muncă pentru salariații lor. Astfel, pentru atragerea și menținerea personalului pe termen lung, angajatorii oferă o gamă variată de beneficii, printre care pot fi introduse și asigurările de viață. Asigurarea de viață este o alternativă ce poate oferi beneficii importante pe termen lung reflectate în creșterea gradului de protecție a populației și va contribui la garantarea unor resurse financiare necesare la un moment dat într-o familie pentru a menține standardul de viață al acestuia în cazul producerii unui eveniment neprevăzut (deces, accident, îmbolnăvire invalidantă), care, pentru majoritatea familiilor, are ca efect o scădere drastică a nivelului de trai și dependența de ajutoarele sociale oferite de stat. Mai mult ca atât, primele colectate de către asigurătorii care practică asigurări de viață, sunt investite pentru acoperirea rezervelor tehnice și matematice de asigurări</p>	
75.	<p>Anexa 3 Tipuri de drepturi și de venituri aferent cărora nu se calculează contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii</p> <p>Contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii nu se calculează aferent următoarelor drepturi și venituri:</p> <p>2) cheltuielile pentru transportul, hrana angajaților, tichetele de masă și studiile profesionale/de perfecționare profesională, suportate și organizate de către angajator în modul stabilit de către Guvern;</p>	<p>La valoarea tichetelor de masă acordate de către angajator să nu se calculeze contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii</p>		<p>Tichetele de masă acordate de către angajator sunt la fel cheltuieli legate de hrana angajaților și nu trebuie să fie tratate diferit decât hrana organizată a angajaților, la care nu se calculează contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii, prime de asigurare obligatorie de asistență medicală și impozit pe venit din salariu.</p> <p>Comaniile asigura angajații din oficiu de bază cu hrană organizată, iar celor care își desfășoară activitatea în subdiviziunile amplasate pe tot teritoriul țării li se acordă tichete de masă, fiindcă nu este posibil și fezabil de organizat pentru 2-3 persoane dintr-un centru raional hrană organizată.</p> <p>Pentru angajator trebuie să fie aceeași cheltuială, dar la moment tichetele de masă sunt mai</p>	

				costisitoare fiindcă la ele se calculează suplimentar contribuții de asigurări sociale.		
Legea nr. 166 din 21.09.2017 cu privire la tichetele de masă						
76.	<p>Articolul 2. Noțiunile de bază</p> <p>În sensul prezentei legi, următoarele noțiuni de bază semnifică:</p> <p>tichet de masă – card de plată prevăzut la art.5 pct.40¹ din Codul fiscal, emis de către operator în condițiile prezentei legi, acordat de către angajator salariaților, pentru a fi folosit ca instrument de plată în scopul procurării de produse alimentare în unitățile comerciale/de alimentație publică care au încheiat un contract de prestare a serviciilor cu operatorul;</p>	<p>La art. 2 noțiunea de tichet de masa se expune în următoarea redacție:</p> <p>tichet de masă – înscriere de mijloace bănești într-un cont special, emiterea și evidența căruia se asigură de către operatorul de tichete de masă, conform prevederilor art. 5 pct. 40¹ din Codul fiscal, în condițiile prezentei legi, acordat de către angajator salariaților, care pot fi folosite ca instrument de plată prin intermediul cardurilor bancare sau altor dispozitive electronice prin intermediul cărora pot fi efectuate plăți, în scopul procurării de produse alimentare în unitățile comerciale/de alimentație publică care au încheiat un contract de prestare a serviciilor cu operatorul;</p>	EBA	<p>Propunerea dată intervine ca urmare a necesității de delimitare clară ce reprezintă tichetul de masă de fapt și în scop de a exclude o eventuală interpretare a normei, și anume interpretarea greșită și considerare ca cardul de plată utilizat aferent tichetului de masă.</p>		
77.	<p>Articolul 3. Acordarea tichetelor de masă</p> <p>(1) Angajatorul este în drept să acorde salariaților o alocație individuală de hrană, sub forma tichetelor de masă, achitând integral operatorului valoarea nominală a acestora, plata pentru imprimare a tichetelor de masă și alte servicii prevăzute de contractele încheiate între operator și angajator. Este interzis angajatorilor, la oferirea tichetelor de masă, să reducă salariul angajaților beneficiari de tichete de masă.</p>	<p>La art. 3 alin. (1), cuvintele “pentru imprimare” se substituie cu cuvintele “pentru emiterea și gestionarea”;</p> <p>(1) Angajatorul este în drept să acorde salariaților o alocație individuală de hrană, sub forma tichetelor de masă, achitând integral operatorului valoarea nominală a acestora, plata pentru emiterea și gestionarea tichetelor de masă și alte servicii prevăzute de contractele încheiate între operator și angajator. Este interzis angajatorilor, la oferirea tichetelor de masă, să reducă salariul angajaților beneficiari de tichete de masă.</p>	EBA	<p>Propunerea dată are scop de racordare a cadrului normativ, în partea ce ține de faptul că a fost abrogat tipul de tichet de masă pe suport de hârtie.</p>		
78.	<p>Articolul 3. Acordarea tichetelor de masă</p> <p>(2) În cazul cumulului de funcții, tichetele de masă pot fi acordate numai de către</p>	Abrogarea art. 3 alin. (2);	EBA	<p>Propunerea data are ca scop de a echivala în drepturi salariații care activează prin cumul și prin contract de muncă, astfel propunem excluderea normei date și oferirii posibilității de acordare a tichetelor de masa la locul de muncă prin cumul proporțional timpului de muncă efectuat.</p>		

	angajatorii unde salariații în cauză își au locul de muncă de bază.				
79.	<p>Articolul 3. Acordarea tichetelor de masă</p> <p>(3) Acordarea tichetelor de masă este facultativă. Angajatorul este în drept să suporte cheltuieli pentru hrană pentru un angajat, care vor fi deduse în scopuri fiscale conform art.24 alin.(19) din Codul fiscal, ori să acorde tichete de masă, fiind permisă doar o singură opțiune.</p>	<p>Articolul 3 alin. (3) se expune în redacție nouă, cu următorul text:</p> <p>(3) Acordarea tichetelor de masă este facultativă. Angajatorul este în drept să suporte cheltuieli pentru hrană pentru un angajat, care vor fi deduse în scopuri fiscale conform art.24 alin.(19) din Codul fiscal, ori să acorde tichete de masa care la fel sunt deductibile în scopuri fiscale împreună cu contribuțiile de asigurări sociale conform art.24 alin.(19) din Codul fiscal, fiind permisă doar o singură opțiune.</p>	EBA	Propunerea dată are scop de clarificare a situației fiscale aferente procedurii de acordare a tichetelor de masă și excluderii interpretării duale.	
80.	<p>Articolul 3. Acordarea tichetelor de masă</p> <p>(5) Condițiile de acordare a tichetelor de masă de către angajatorii unități private se stabilesc de aceștia în contractele colective de muncă, actele normative la nivel de unitate, contractele individuale de muncă.</p>	<p>Articolul 3 alin. (5) se expune în redacție nouă, cu următorul text:</p> <p>(5) Condițiile de acordare a tichetelor de masă de către angajatorii unități private se stabilesc de aceștia în contractele colective de muncă, actele normative la nivel de entitate, contractele individuale de muncă sau alte acte normative interne ale angajatorului.</p>	EBA	Propunerea are drept scop de excludere a abuzului prin care se impune o procedură dificilă de aprobare a posibilității de acordare a tichetelor de masă de către angajatori, fapt ce va permite entităților de a acorda tichete de masă și prin ordin sau regulament intern al entității.	
81.	<p>Legea 166/2017 cu privire la tichetele de masă</p>	<p>1. Propunem majorarea valorii nominale a tichetelor de masă până la 100 lei.</p> <p>2. Propunem ca tichetele de masa în marimea valorii nominale deductibile în scopuri fiscale să fie neimpozabila cu contribuții de asigurari sociale de stat. Valoarea care depășește valoarea nominală deductibilă se va impozita cu toate impozitele salariale. În sensul celor enumerate, propunem modificarea următoarelor prevederi:</p> <p>1. Art. 4) alin. (1) ar fi expus în următoarea redacție: “Valoarea nominală deductibilă în scopuri fiscale a unui tichet de masă pentru o zi lucrătoare trebuie să fie cuprinsă între 35 și 100 de lei. Valoarea tichetelor de masă nu include contribuția individuală de asigurări sociale de stat obligatorii.”</p> <p>2. Propunem modificarea art. 7 alin. (2) al Legii nr. 166/2017 cu privire la tichetele de masă și anume:</p>	EBA	Considerăm oportună majorarea valorii nominale a tichetelor de masă și neimpozitarea acestora cu contribuții de asigurari sociale ca măsură de stimulare pentru salariați. Utilizarea tichetelor de masa aduc beneficii atât business-ului precum și Statului prin reflectarea "pe alb" a tranzacțiilor atât a companiilor mari cât și a companiilor din micul business.	

		„Valoarea nominală deductibilă a tichetelor de masă acordate de către angajator salariaților, potrivit prezentei legi, reprezintă un venit din care nu se calculează prime de asigurare obligatorie de asistență medicală, contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii și impozit pe venit din salariu. În cazul în care valoarea nominală a tichetelor este mai mare decât limita stabilită la art. 4 alin. (1), pentru suma care depășește limita respectivă se calculează contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii, prime de asigurare obligatorie de asistență medicală și impozit pe venit din salariu.”				
82.	<p>Articolul 7. Regimul fiscal și cel aferent altor plăți obligatorii la bugetul public național în cadrul raporturilor dintre operatori, angajatori și unități comerciale/de alimentație publică</p> <p>(2) Valoarea nominală deductibilă a tichetelor de masă acordate de către angajator salariaților, potrivit prezentei legi, reprezintă un venit din care nu se calculează contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii, prime de asigurare obligatorie de asistență medicală și impozit pe venit din salariu. În cazul în care valoarea nominală a tichetelor este mai mare decât limita stabilită la art.4 alin.(1), pentru suma care depășește limita respectivă se calculează contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii, prime de asigurare obligatorie de asistență medicală și impozit pe venit din salariu.</p> <p>Lege privind sistemul public de asigurari sociale 489/1999 Anexa 3 Tipuri de drepturi și de venituri aferent cărora nu se calculează contribuții</p>	La valoarea tichetelor de masă acordate de catre angajator să nu se calculeze contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii	EBA	<p>Tichetele de masă acordate de către angajator sunt la fel cheltuieli legate de hrana angajaților și nu trebuie sa fie tratate diferit decât hrana organizată a angajaților, la care nu se calculează contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii, prime de asigurare obligatorie de asistență medicală și impozit pe venit din salariu.</p> <p>Companiile asigura angajații din oficiu de bază cu hrană organizată, iar celor care își desfășoară activitatea în subdiviziunile amplasate pe tot teritoriul țării li se acordă tichete de masă, fiindcă nu este posibil și fezabil de organizat pentru 2-3 persoane dintr-un centru raional hrană organizată.</p> <p>Pentru angajator trebuie să fie aceeași cheltuială, dar la moment tichetele de masă sunt mai costisitoare fiindcă la ele se calculează suplimentar contribuții de asigurări sociale.</p>		

	<p>de asigurări sociale de stat obligatorii</p> <p>Contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii nu se calculează aferent următoarelor drepturi și venituri:</p> <p>2) cheltuielile pentru transportul, hrana angajaților, tichetele de masă și studiile profesionale/de perfecționare profesională, suportate și organizate de către angajator în modul stabilit de către Guvern;</p>					
Legea 1593/2002 cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală						
83.		<p>Propunem completarea art.3 la notiunea de "<i>alte recompense</i> - orice altă sumă decât salariul, plătită de angajator în folosul angajatului său, precum și alte drepturi și venituri plătite persoanelor fizice, cu excepția drepturilor și veniturilor, prevăzute la art.19 lit.b),d),e), art.20, 89, 90, 90¹ din Codul fiscal, la care nu se calculează prime de asigurare obligatorie de asistență medicală."</p>		<p>Baza generalizată a SFS a fost completată cu un răspuns: 36.1.2.2 și anume: „urmează oare a fi calculate de către angajator primele de asigurare obligatorie de asistență medicală în cazul acordării facilităților stabilite de art. 19 din Codul fiscal?</p> <p>SFS răspunde ca facilitățile acordate de angajator constituie bază de calcul a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală, cu excepția facilităților care nu presupune efectuarea careva plăți în folosul angajatului.”</p> <p>Avind în vedere ca în opinia SFS accentul se pune pe faptul că către salariat nu se efectuează careva plăți și respectiv lipsește baza impozabilă pentru aplicarea primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală, atragem atenția ca nu numai în cazul acordării facilității stipulate în litera d) al articolului 19 al Codului fiscal nu se efectuează plăți către salariat, dar și facilitatea descrisă în litera b) - <i>suma anulată a datoriei salariatului față de angajator</i> – de exemplu, datoria salariatului față de angajator poate fi formată în legătură cu neajunsul depistat în urma inventarierii sau deteriorării de către angajat a patrimoniului angajatorului. În cazul dat către salariat nu s-au efectuat careva plăți.</p> <p>De asemenea, facilitățile descrise la litera e) <i>prima liniuță - cheltuielile angajatorului pentru darea proprietății în folosință salariatului în scopuri personale</i>: - în cazul în care bunurile sînt proprietate a angajatorului, cheltuielile acestuia fiind determinate în mărime de 0,0373% din baza valorică, pentru fiecare bun dat în folosință, pentru fiecare zi de folosință. Însăși din contextul alineatului reiese că suma facilității reprezintă un calcul (cum ar fi calculul dobândii în cazul acordării împrumutului) destul de formal al cheltuielilor angajatului, care, de fapt, pot fi mai mari sau mai mici decât suma reală a cheltuielilor. Este indiscutabil, că în cazul dat către angajat nu se efectuează nici o plată.</p>		

84.	<p>Articolul 427. Dispoziții tranzitorii (6) Rezidenții zonelor economice libere, rezidenții Portului Internațional Liber „Giurgiulești” și rezidenții Aeroportului Internațional Liber „Mărculești”, până la inițierea formalităților vamale, vor informa Serviciul Vamal, în conformitate cu modul stabilit de acesta, referitor la regimul vamal pentru care optează în vederea desfășurării activității lor în zonele economice libere, în port și în aeroport după 1 ianuarie 2024. Dacă regimul vamal pentru care s-a optat este cel reglementat de prezentul cod, acesta rămâne aplicabil pentru întreaga activitate economică a operatorului.</p>	<p>Se propune modificarea articolului 427 alin. (6) Cod vamal 95/2021 prin completarea cu următoarea prevedere:</p> <p><i>Prin derogare de la propoziția anterioară, rezidenților Portului Internațional Liber "Giurgiulești" care optează pentru aplicarea garanțiilor de stat în conformitate cu art. 12 din Legea nr.8/2005 cu privire la Portul Internațional Liber „Giurgiulești”, li se permite să plaseze mărfuri străine în regimul special de zonă liberă reglementat de prezentul cod, păstrând în toate celelalte privințe regimul vamal selectat în virtutea garanțiilor de stat aplicabile.</i></p>	EBA	<p>Propunerea este legată de regimul vamal de activitate al rezidenților Portului Internațional Liber Giurgiulești, care erau înregistrați la 31.12.2023, când a intrat în vigoare Codul vamal 95/2021. Art. 427 alin. (6) Cod vamal prevede că acești rezidenți pot opta pentru aplicarea regimului vamal aplicabil până la 31.12.2023 („regimul vechi”) sau pentru regimul vamal instituit de Codul vamal 95/2021 („regimul nou”). În particular, norma prevede că dacă un rezident optează pentru regimul vamal reglementat de Codul vamal 95/2021 acesta se va aplica întregii activități a rezidentului în PILG. Cu alte cuvinte, opțiunea parțială pentru regimul nou nu este posibilă.</p> <p>Propunerea de modificare urmărește să permită rezidenților menționați să opteze pentru aplicarea regimului special vamal de zonă liberă, reglementat de Codul vamal 95/2021, mărfurilor străine, care sunt parte a operațiunilor de comerț extern și tranzitează prin PILG și/sau sunt păstrate în PILG o perioadă scurtă de timp ca o etapă intermediară a importului în țară sau a exportului cu transport naval a partidelor de marfă acumulate a port pe parcursul unei perioade de timp. Chiar dacă mărfurile în cauză sunt operate în PILG de rezidenții acestuia (întrucât activitatea în PILG este permisă numai rezidenților autorizați), ordonatorii acestor operațiuni nu sunt rezidenții PILG, ci importatorii și exportatorii din restul țării, care aranjează livrarea și transbordarea mărfurilor respective prin PILG, suportând toate costurile aferente. Regimul special de zonă liberă stipulat de Codul vamal 95/2021, conceput pentru a facilita tranzitul mărfurilor străine prin zona liberă fără declarație vamală, se aliniază cu rolul și obiectivele de activitate ale acestor importatori și exportatori, scutindu-i de eforturi și cheltuieli de declarare vamală. În acest sens, aplicarea regimului nou acestei categorii de mărfuri, este benefică din toate punctele de vedere.</p> <p>Totodată, cu privire la orice alte activități și mărfuri operate, rezidenții PILG ar trebui să poată menține opțiunea pentru regimul vechi. Propunerea de modificare urmărește să facă posibilă o asemenea opțiune pentru aplicarea noului regim vamal pentru mărfurile de o anumită categorie, fără a afecta opțiunea generală pentru regimul vechi.</p> <p>Această propunere derivă din faptul că PILG combină trăsăturile unei zone de antreprenariat și de activitate investițională cu regimul facilitat (pentru care este justificată menținerea pentru rezidenți a regimului vamal vechi, în conformitate cu normele art. 12 al Legii 8/2005 cu privire la garanțiile de stat), cu cele ale unui nod de transport și logistică care are rolul de a asigura (prin rezidenții săi) transbordarea și depozitarea portuară provizorie a unui mare volum de mărfuri străine ce aparțin terților importator/exportatori, nerezidenți ai PILG, și care au o destinație finală în afara PILG (destinație la care își primesc statutul vamal definitiv) și care se află în custodia rezidentului PILG doar pentru scurt timp, nefiind supuse unor operațiuni ce au relevanță din punct de vedere a normelor vamale și fără ca rezidentul să obțină asupra lor vreun drept de proprietate sau dispoziție. Pentru această categorie de mărfuri este justificat ca rezidenții PILG să poată solicita aplicarea regimului vamal special de zonă liberă conform Codului</p>	<p>Propunerea nu are un impact bugetar, întrucât atât regimul vamal vechi, cât și și regimul vamal nou aplicabile mărfurilor Străine depozitate în PILG în scopul tranzitării au consecințe similare, mărfurile fiind scutite de drepturi de import și export în ambele cazuri. Un efect pe care îl considerăm neglijabil este faptul că la aplicarea noului regim vamal, mărfurile străine tranzitate nu vor mai fi supuse taxei pentru proceduri vamale.</p>	
-----	---	--	-----	---	--	--

vamal 95/2021, care simplifică semnificativ procedurile și formalitățile vamale, întrucât nu cere depunerea declarației vamale, în comparație cu regimul vechi, care supune declarării vamale toate mărfurile introduse sau scoase din Portul Internațional Liber Giurgiu. Propunerea urmărește acest scop, asigurând, totodată ca dreptul rezidenților de a aplica regimul vechi pentru alte activități desfășurate în PILG să nu fie afectat.

Nu au fost identificate impedimente de principiu sau tehnice pentru ca rezidenții PILG să aplice regimul nou mărfurilor străine depozitate provizoriu în PILG în calea lor spre destinația finală, chiar dacă pentru restul activităților lor (realizarea proiectelor investiționale și propriile procese operaționale în interiorul PILG) și pentru mărfurile asociate acestor activități ar opta pentru regimul vechi. Din contră, o astfel de aplicare modulară a vechilor și noilor regimuri vamale pare să aducă doar beneficii, întrucât asigură respectarea garanțiilor de stat acordate rezidenților PILG, și, pe de altă parte, ia în considerație necesitățile adevăraților părți interesate (importatorii și exportatorii de mărfuri) în operațiunile de comerț extern realizate prin PILG, scutindu-i de cheltuielile financiare, umane și temporale legate de necesitatea depunerii declarației vamale pentru mărfurile ce sunt tranzitate sau depozitate temporar în PILG, atunci când rezidentul PILG cu care colaborează a optat pentru regimul vechi pentru propriile activități.

Argumente suplimentare:

Modificarea propusă vizează acordarea rezidenților Portului Internațional Liber Giurgiu, care au optat pentru aplicarea regimurilor vamale în vigoare până la 1 ianuarie 2024, a posibilității de a plasa în noul regim vamal special de depozitare „zonă liberă” mărfurile străine care fac obiectul operațiunilor de comerț extern și tranzitează prin PILG și/sau sunt păstrate în PILG o perioadă scurtă de timp, ca etapă intermediară a importului în țară sau a exportului partidelor de marfă consolidate în port în vederea transportului cu nave. Refuzul Ministerului Finanțelor este motivat prin faptul că aplicarea duală a codurilor vamale nr.1149/2000 și nr.95/2021 creează dificultăți la asigurarea supravegherii vamale a mărfurilor, iar introducerea posibilității utilizării simultane de către rezidenți a prevederilor a două Coduri vamale va face imposibilă monitorizarea mărfurilor plasate sub regim vamal de zonă liberă și alte regimuri vamale, inclusiv perfecționarea activă.

Considerăm că argumentul Ministerului Finanțelor este în realitate o diversiune, care deviază discuția privind modificarea propusă la o problemă nerelevantă pentru această propunere. Plasarea mărfurilor în regim de zonă liberă conform Codului vamal 1149/2000 se efectuează prin depunerea declarației vamale, iar plasarea în regim special de zonă liberă conform Codului vamal 95/2021 necesită prezentare în vamă și reflectare în evidența rezidentului, chiar dacă nu face obiectul declarării vamale. PILG reprezintă o zonă îngrădită al cărei perimetru și punctele de acces și de ieșire sunt supuse supravegherii vamale, conform

prevederilor Codului vamal 95/2021 privind zonele libere. Introducerea și scoaterea oricăror mărfuri din PILG are loc sub supraveghere vamală, iar scoaterea mărfurilor din PILG pe restul teritoriului vamal este supusă declarării vamale indiferent dacă este vorba de mărfuri plasate în regim vechi sau nou. Totodată, plasarea mărfurilor în regim nou de zonă liberă exclude utilizarea lor ca atare. Orice utilizări, altele decât simpla depozitare și manipulare uzuală ce nu afectează substanța mărfurilor, sunt posibile doar prin plasare în alt regim vamal (punere în liberă circulație sau perfecționate activă), ceea ce implică depunerea unei declarații vamale. Acest lucru este valabil și pentru prelucrarea în PILG a mărfurilor străine plasate în regim nou de zonă liberă. Indiferent de faptul dacă rezidentul aplică, cu privire la alte mărfuri regimul vamal vechi, pentru a transforma în PILG mărfurile plasate în regim nou de zonă liberă, acesta va trebui fie să le pună în liberă circulație, fie să le plaseze în regim de perfecționare activă, ambele prin depunerea declarației vamale.

Astfel, orice operațiune cu mărfurile din PILG care are relevanță pentru consumul sau transformarea lor ori pentru supunerea lor drepturilor de import, este supusă înregistrării și este vizibilă pentru autoritatea vamală. Dacă rezidentul nu poate dovedi existența mărfurilor respective, urmează să suporte consecințele vamale aplicabile. Aceasta este o situație existentă în PILG și în zonele economice libere chiar și în prezent, reieșind din faptul aplicării actuale a ambelor regimuri – vechi și nou.

În aceste condiții, nu vedem cum posibilitatea utilizării simultane a prevederilor ambelor regimuri de către unul și același rezident ar duce la imposibilitatea monitorizării mărfurilor plasate în regimurile respective. Evidența vamală a celor două fluxuri marfă se va realiza în paralel, cu metodele aplicabile în fiecare caz (respectiv, declarare vamală și înscriere în evidențe), iar Serviciul Vamal va putea în orice moment controla situația prin analiza declarațiilor vamale, pentru mărfurile plasate în regimul de zonă liberă vechi, mărfurile scoase din PILG și mărfurile introduse inițial în regim de zonă liberă nou, al căror regim vamal în PILG a fost ulterior modificat. Pentru mărfurile aflate în regim de zonă liberă nou se vor analiza datele din evidența ținută de rezidentul PILG conform cerințelor normative.

În această configurație, Serviciului Vamal are sarcina de a elabora cerințe de evidență a mărfurilor plasate în regim de zonă liberă nou, care să asigure o monitorizare fidelă, curentă și și la îndemâna autorității vamale a acestor mărfuri și a stocurilor lor la fiecare rezident. Deocamdată, regulamentul elaborat de Serviciul Vamal cu acest scop nu asigură acest lucru în mod adecvat. Din informațiile disponibile, Serviciul Vamal încă urmează să elaboreze norme pentru soluționarea problemei evidențelor în zonele libere. Această problemă nu este însă afectată de aplicabilitatea regimului vamal vechi, de care continuă să beneficieze rezidenții PILG. Dualitatea regimurilor vamale deja există în PILG chiar dacă fiecare rezident nu poate opta decât pentru unul din regimuri. Admiterea faptului ca unul și același rezident să poată aplica regimuri diferite, în funcție de finalitatea mărfurilor, nu va

				<p>schimba fundamental situația, întrucât această dualitate va viza fluxuri separate de mărfuri ale rezidentului, supuse unor operațiuni de evidență distincte. Problema Serviciului Vamal cu monitorizarea mărfurilor plasate în noul regim de zonă liberă și abilitatea Serviciului Vamal de a reglementa și de a realiza această monitorizare nu va fi afectată de acordarea rezidenților PILG a posibilității de a utiliza ambele regimuri concomitent.</p> <p>Continuăm să susținem că propunerea este benefică pentru activitatea comercială externă a țării, deoarece duce la simplificarea procedurilor și formalităților vamale, scutind importatorii și exportatorii de eforturi și cheltuieli financiare, umane și temporale legate de necesitatea declarării vamale a mărfurilor introduse în PILG pentru tranzitare sau depozitate temporară.</p>		
85.	<p>Art. 427 CV Și Pct. 526 din HG nr. 92/2023</p>	<p>Art. 427 CV – scutire de garanție până la 31.12.2026 pentru „utilaj, scule și instrumente speciale” utilizate în regimul de perfecționare activă.</p> <p>Pct. 526 HG – scutire totală de la plata drepturilor de import pentru „unelte și instrumente speciale” doar dacă se exportă peste 50% din mărfurile obținute.</p>		<p>în conformitate cu prevederile pct. 21 din art. 427 din Codul Vamal, se menționează: „Prin derogare de la prevederile art. 279 alin. (5) lit. c), până la data de 31 decembrie 2026, nu se solicită nicio garanție pentru utilajul, sculele și instrumentele speciale puse la dispoziția unei persoane stabilite pe teritoriul vamal al Republicii Moldova pentru a fi utilizate în procesul de perfecționare activă a mărfurilor, dacă aceste mărfuri rămân în proprietatea unei persoane străine pe toată perioada derulării regimului vamal de admitere temporară.”</p> <p>În primul rând în situația expusă este absolut necesar de a stabili expres semnificația și definiția noțiunii de „...utilajul, sculele și instrumentele speciale...”, fiindcă faptul dat nu este prevăzut nici în Codul vamal nr. nr. 95/2021, Hotărârea Guvernului nr. 92/2023 și nici în careva acte secundare.</p> <p>În absența unei definiții clare, aceste noțiuni pot fi interpretate diferit atât de către reprezentanții autorităților vamale, cât și de agenții economici, precum și de alte părți interesate. Aceasta duce la aplicarea neuniformă a prevederilor legale și la incertitudine juridică. Totodată, este important să se stabilească dacă derogarea se aplică tuturor echipamentelor utilizate în procesul de perfecționare activă sau doar unui anumit tip de utilaje și instrumente. De exemplu, se necesită clarificarea, dacă sunt incluse și echipamentele IT utilizate pentru controlul procesului tehnologic sau doar sculele mecanice sau în situația altor categorii de bunuri, prin care este asigurat întreg proces tehnologic.</p> <p>Un alt aspect important, care necesită de a fi modificat din motivul lipsei corelării în aplicarea prevederilor a normelor juridice prevăzută în art. 427, pct. 21) din Codul Vamal cu prevederile art. 526 din HG nr. 92/2023, care prevede acordarea de scutiri în următoarele situații:</p> <p>„Se acordă scutire totală de la plata drepturilor de import pentru unelte și instrumente speciale atunci când sunt îndeplinite următoarele condiții: 1) sunt deținute de o persoană stabilită în afara teritoriului vamal; 2) sunt puse la dispoziția unei persoane stabilite pe teritoriul vamal pentru fabricarea de mărfuri și se exportă peste 50% din mărfurile obținute.”</p> <p>În situația expusă și având în vedere faptul că, în conformitate cu prevederile legislației vamale în vigoare, pentru mărfurile străine anterior plasate în regimurile speciale după cu urmează:</p>		

				<p>- „perfecționare activă” cu suspendare;</p> <p>- „admitere temporară” cu suspendare totală de la plata drepturilor de import;</p> <p>- „admitere temporară” cu suspendare parțială de la plata drepturilor de import;</p> <p>- „perfecționare activă”, autorizat în cadrul unui antrepozit vamal, este aplicabilă doar procedura de reexport. Respectiv în situația creată, agenții economici, care plasează mărfurile sub regimul vamal de perfecționare activă sau admiterii temporare nu pot beneficia de scutirile prevăzute în dispoziția normei din art. 427, pct. 21) Cod vamal.</p> <p>Ca urmare celor expuse, precum și pentru a asigura conformitatea cadrului legislativ al Republicii Moldova, solicităm/intervenim respectuos cu rugămintea de a iniția procedurile de operare a modificărilor în art. 526 din HG nr. 92/2023, prin includerea noțiunii de „reexport” și definitivării exprese a noțiunii de „utilajul, sculele și instrumentele speciale”, astfel încât prin aplicarea corectă și uniformă a prevederii legale, să fie asigurată atât facilitarea activităților economice, cât și respectarea normelor vamale.</p>		
Hotarirea 693 din 11.07.2018 cu privire la determinarea obligațiilor fiscale aferente impozitului pe venit						
86.		<p>Propunem modificarea conținutului punctului 52 din Hotarirea 693 după cum urmează:</p> <p>„52. Documentele ce confirmă primirea delegațiilor (reprezentanțelor) sînt:</p> <p>2) ~~ordinul~~ ~~conducătorului întreprinderii, emis în baza înțelegerilor prealabile ale părților (programelor, acordurilor, serisorilor, faxurilor etc.), în care se menționează componența delegațiilor, scopul, programul și termenul vizitei;~~</p> <p>3) ~~2) informațiile referitoare la rezultatele vizitei și darea de seamă asupra cheltuielilor efectuate, justificate documentar~~</p> <p>4) ~~Pentru asigurarea confirmării cheltuielilor de reprezentanță se va asigura dispunerea ambelor categorii de documente din eele menționate în prezentul punct.~~</p> <p>urmează sa fie stabilite de fiecare companie in dependenta de necesitățile informaționale interne. Conținutul acestor documente urmează sa fie reglementat in Politica de contabilitate a companiei.”</p>	EBA	<p>Întrucât cheltuielile de reprezentanță sunt permise spre deducere în scopuri fiscale în mărime limitată din venitul brut, propunem modificarea art.24 CF și a prevederilor Hotărârii nr. 693 din 11.07.2018 prin simplificarea procedurii de documentare a cheltuielilor de reprezentanță și propunem oferirea posibilității pentru agenții economici să stabilească pe cont propriu documentele necesare, conținutul acestora pentru justificarea cheltuielilor de reprezentanță în dependența de necesitățile interne de informații. În situația în care compania are multe cheltuieli de acest fel, documentarea lor pentru deducerea în scopuri fiscale solicită mult timp și efort. Pentru fiecare reprezentanță este necesară întocmirea unui ordin în care să fie specificată componența delegațiilor, scopul, programul, termenul precum și întocmirea unui raport cu privire la rezultatele vizitei și cheltuielile efectuate.</p>		
87.	Ordinul MF 118/2017 cu privire la aprobarea formularului tipizat de document primar cu regim special „Factura fiscală” și a Instrucțiunii privind completarea acestuia	Anexa nr.2, pct.13, alin.14) al treilea enunț de completat la sfârșit cu sintagma: ”din partea furnizorului este obligatorie”	EBA	<p>În urma redacției publicate la data de 10.06.2022 s-a produs o eroare. Din greșeală a fost exclusă sintagma :”este obligatorie”.</p> <p>Totodată, propunem ca să fie adăugată sintagma: ”din partea furnizorului” pentru claritate. La moment, nu este clar a cui semnătura este obligatorie pe documentului beneficiarului, a furnizorului sau semnătura sa.</p>		
88.	Ordin nr 118 din 28.08.2017 cu privire la	Eliminarea obligației de semnare și stampilare a facturilor fiscale emise în baza avizului de		<ul style="list-style-type: none"> • Conformarea fiscală este asigurată prin documentarea livrărilor efectuate cu avizul de însoțire a 		

	aprobarea formularului „Factura fiscala”, Capitolul II, Completarea facturii fiscale la livrarea mărfurilor, punct 28.	<p>însoțire a mărfii. Propunem adăugarea următorului aliniat: „ La livrarea mărfurilor în baza de aviz de însoțire a mărfii, semnătura beneficiarului pe exemplarul facturii fiscale a furnizorului nu este obligatorie.”</p> <p>În e-factura , facturile de vânzare a mărfii emise pe ciclul scurt (semnate doar cu semnătura digitală a vânzătorului) vor avea statut de facturi finalizate, fără obligația de a fi transmise în original cu semnăturile olografe.</p>		<p>mărfii / actul de primire predare, care este semnat și confirmat de ambele părți. Prețul aplicat este agreat contractual. În acest caz, semnarea facturii fiscale de ambele părți este o dublare a documentarii, care îngreunează procesul economic</p> <ul style="list-style-type: none"> • Modificarea va eficientiza procedura de înregistrare a facturilor fiscale, va reduce costurile aferente serviciilor de curierat pentru furnizori <p>Această practică este utilizată eficient în România și alte țări europene</p>		
Ordin nr.60 din 29.05.2012 cu privire la aprobarea Regulamentului privind inventarierea						
89.	Ordinul MF 60/2012 Regulamentul privind la inventarierea	<p>Propunem de completat Regulamentul privind inventarierea cu noțiunea de "prag de semnificație", ceea ce ar permite entităților să stabilească de sine stătător stocurile cu valori neesențiale și care nu sunt necesare de inventariat. Totodată, propunem ca Regulamentul să fie completat cu prevederi ce ar permite efectuarea inventarierea prin metode moderne, de la distanță pentru categoriile de active ce ar permite aceasta. De ex. stocul de active (tehnica de calcul care este obligatorie pentru angajați și activeze, clădiri, etc.).</p>	EBA			
90.	14. Comisia centrală: 5) examinează explicațiile primite în scris de la gestionari, la care s-au constatat lipsuri și/sau plusuri, bunuri deteriorate, precum și alte nereguli și/sau fraude și prezintă propuneri privind modul de compensare a lipsurilor depistate și prejudiciilor cauzate în urma deteriorării bunurilor.	14. Comisia centrală: 5) examinează explicațiile primite în scris sau în format electronic , de la gestionari, la care s-au constatat lipsuri și/sau plusuri, bunuri deteriorate, precum și alte nereguli și/sau fraude și prezintă propuneri privind modul de compensare a lipsurilor depistate și prejudiciilor cauzate în urma deteriorării bunurilor.		Să fie menționați ca listele , declarațiile și procesele verbale pot fi în format electronic și semnate electronic		
91.	3) asigură închiderea și sigilarea căilor de acces ale tuturor subdiviziunilor în prezența gestionarului, în cazurile când se întrerupe efectuarea inventarierii. Dacă bunurile inventariate, gestionate de o singură persoană, sunt amplasate în locuri diferite sau subdiviziunea are mai multe căi de acces, atunci membrii comisiei sunt obligați să sigileze toate căile de acces, cu excepția locului în care a început inventarierea, care se	<p>De exclus ultima propoziție</p> <p>În caz de întrerupere a inventarierii (la prânz, pe timp de noapte, din alte motive), documentele întocmite de comisia de inventariere rămân în cadrul subdiviziunii inventariate, în fișiere, casete, dulapuri etc. încuiate și sigilate.</p>		Inventarierea deja se face cu dispozitive speciale tehnice		

	<p>sigilează numai în cazul când rezultatele inventarierii nu s-au constatat într-o singură zi.</p> <p>În caz de întrerupere a inventarierii (la prânz, pe timp de noapte, din alte motive), documentele întocmite de comisia de inventariere rămân în cadrul subdiviziunii inventariate, în fișiere, casete, dulapuri etc. încuiate și sigilate.</p>					
92.	<p>28. Listele de inventariere se întocmesc pe subdiviziuni și bunuri în două exemplare, un exemplar pentru gestionar, al doilea exemplar pentru comisia de inventariere și se semnează pe fiecare filă de membrii comisiei de inventariere și de gestionar.</p>	<p>28. Listele de inventariere se întocmesc pe subdiviziuni și bunuri în două exemplare, un exemplar pentru gestionar, al doilea exemplar pentru comisia de inventariere și se semnează pe fiecare filă de membrii comisiei de inventariere și de gestionar.</p>		<p>În cazul semnării cu semnătura electronica nu este necesar se semnam fiecare fila.</p>		
289/22.07.2004 Lege privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale						
93.	<p>Articolul 4. Sursele de finanțare a prestațiilor de asigurări sociale</p>	<p>Propunem redacția nouă a art. 4 alin. (2¹) (2¹) începând cu anul 2013, plata indemnizației pentru incapacitate temporară de muncă cauzată de boli obișnuite sau de accidente nelegate de muncă, cu excepția cazurilor prevăzute la alin.(3) din prezentul articol, se efectuează în modul următor:</p> <p>a) primele cinci zile calendaristice de incapacitate temporară de muncă se plătesc din mijloacele angajatorului, ale liber-profesionistului ce practică activitate în sectorul justiției, însă nu mai mult de 15 zile cumulative pe parcursul unui an calendaristic în cazul mai multor perioade de incapacitate temporară de muncă. În cazul șomerilor, indemnizația pentru incapacitate temporară de muncă se plătește din mijloacele bugetului asigurărilor sociale de stat din prima zi;</p> <p>b) începând cu a șasea zi calendaristică de incapacitate temporară de muncă, iar în cazul mai multor perioade de incapacitate temporară de muncă începând cu prima zi după expirarea celor 15 zile cumulative plătite din mijloacele angajatorului, ale liber-profesionistului ce practică activitate în sectorul justiției, indemnizația se plătește din mijloacele bugetului asigurărilor sociale de stat.</p>		<p>Angajatorul calculează și transfera contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii pentru persoanele angajate în mărime de 24% la suma salariilor și recompenselor calculate lunar pentru toți angajații fără plafoane/limite stabilite.</p>		
469/24.05.2005 Hotărâre pentru aprobarea Instrucțiunii privind modul de eliberare a certificatului de concediu medical						

94.		<p>2. Certificatul reprezintă un formular-tip unic, aprobat în modul stabilit de Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, ce reprezintă temei pentru stabilirea indemnizației pentru incapacitate temporară de muncă și maternitate și se eliberează de prestatorii de servicii medicale care efectuează expertiza incapacității temporare de muncă în conformitate cu legislația.</p> <p>Certificatul se eliberează pentru prezentare la locul de muncă. Datele din certificat se transmit electronic angajatorului și Casei Naționale de Asigurări Sociale, conform ordinului ministrului sănătății, muncii și protecției sociale, în scopul stabilirii și plății indemnizației pentru incapacitate temporară de muncă, prin intermediul conexiunilor intersistemice securizate, cu respectarea cerințelor de protecție a datelor cu caracter personal.</p>		<p>Propunem primirea certificatului de concediu medical in mod electronic.</p>		
95.	<p>HG 1001 din 19.09.2001 cu privire la declararea mărfurilor de către agenții economici din raioanele de est ale Republicii Moldova Publicat : 27-09-2001 în Monitorul Oficial Nr. 116-118 art. 1050</p>	<p>Se propune abrogare HG 1001, prin care drepturile de import pentru produsele accizabile sa fie achitate la Serviciul Vamal al R.Moldova</p>	EBA	<p>Importurile in raioanele din partea stânga a Nistrului nu sunt supuse impozitării cu TVA si accize conform HG 1001/19.09.2001 astfel fiind create condiții de concurență neloială cu producătorii locali.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Producătorii local (partea dreapta a Nistrului) sunt defavorizați fata de importatori, care nu achita toate drepturile de import (accize, TVA) la vama. In schimb producătorii locali trebuie sa achite impozite in R.Moldova si la vânzare către entitățile din partea stânga a Nistrului, ei trebuie sa achite impozitele percepute de așa numitele autorități din Transnistria. - Statul R. Moldova favorizează importatorii in detrimentul producătorilor locali care își doresc sa vândă in partea stânga a Nistrului. 		

*Către: doamna Victoria BELOUS,
Ministra Finanțelor*

*Copie: doamna Cristina IXARI,
Secretar de Stat al Ministerului Finanțelor*

Nr. 24-25/SD din 10 martie 2025

Ref.: *Foaie de parcurs privind îmbunătățirea cadrului fiscal în lumina angajamentelor asumate*

*Stimată dna Ministră,
Stimată dna Secretar de Stat,*

Asociația Business-ului European (EBA Moldova) exprimă înalte considerații pentru tot suportul și implicarea instituțiilor statului în implementarea Agendei de reforme, în lumina procesului de aderare a Republicii Moldova (RM) la Uniunea Europeană (UE), semnalând, totodată, anumite impedimente majore care afectează mediul investițional din perspectiva regimului de impozitare existent.

Republica Moldova a făcut anumiți pași în direcția armonizării legislației naționale la Directivele UE, totuși, pentru a fi compatibili cu cerințele și practicile UE, urmează să fie evaluate și soluționate, unele momentele cruciale și care sunt raportate ca fiind obstacole serioase în dezvoltarea afacerii. În context, merită menționat faptul că, la moment, legislația națională include anumite măsuri incompatibile cu legislația UE, următoarele impedimente majore fiind sesizate: (1) limitarea dreptului la rambursarea TVA doar pentru anumite situații specifice; (2) imposibilitatea deducerii TVA aferente avansurilor plătite; (3) inexistența unor reguli speciale din punct de vedere al datorării TVA pentru IMM aflate în dificultăți financiare.

Totodată, vulnerabilitatea economiei Republicii Moldova, transpusă și în rata joasă de investiții directe din ultimii ani, impun nevoia gândirii unui program amplu, menit să asigure relansarea economică și crearea unui mediu investițional favorabil și competitiv, dar și să înlăture impedimentele majore care încalcă grav libertățile și garanțiile în efectuarea investițiilor. Strategia fiscală, concepută în acest context, ar trebui să se concentreze pe introducerea unor reforme conceptuale bazate pe îmbunătățirea climatului investițional, simplificarea sistemului fiscal, corectarea inegalităților și evitarea denaturării concurenței.

1) Implementarea măsurilor menite să sprijine dezvoltarea economică și care reies din Acordul de Asociere

1.1) Armonizarea condițiilor ce țin de rambursarea TVA

Codul fiscal prevede dreptul la restituirea TVA doar pentru anumite tipuri de operațiuni/activități economice (livrări efectuate la cota redusă TVA, investiții capitale, livrările scutite de TVA cu drept de deducere), cât și pentru livrările impozabile documentate prin SIA "e-Factura"/SIA "MEV", fiind limitată, însă, la TVA dedus începând cu 01.01.2023. Mecanismul de restituire a TVA aplicabil începând cu 01.01.2023 a fost prezentat ca fiind unul încurajator, totuși, acesta nu a condus la o majorare a sumelor TVA spre restituire din buget. Limitarea dreptului la

restituirea TVA prin dispozițiile Codului fiscal existent încalcă grav principiul neutralității taxei prevăzut de cadrul de armonizare agreat de RM și blochează activitatea investițională.

În cadrul UE nu există limitări în recuperarea sumelor TVA acumulate din trecerea în cont, nici după sursa de formare și nici după domeniul de activitate. Republica Moldova este unica țara care limitează dreptul la recuperarea TVA. În context, atragem atenția asupra faptului că, potrivit Directivei 2006/112/CE, subiectul impozabil are dreptul la restituirea TVA atunci când valoarea deducerilor depășește valoarea TVA datorate. Normele existente în Codul fiscal nu sunt aliniate principiului neutralității taxei prevăzut de Directiva 2006/112/CE, potrivit căreia regimul de deduceri vizează eliberarea integrală a persoanei impozabile de sarcina TVA datorate sau achitate în cadrul tuturor activităților sale economice, indiferent de scopurile sau de rezultatele acestor activități. Statele membre pot refuza rambursarea sau reportarea doar în cazul în care valoarea excedentului este nesemnificativă. Sistemul comun al TVA garantează, prin urmare, neutralitatea în ceea ce privește sarcina fiscală corespunzătoare tuturor activităților economice, indiferent de finalitatea sau de rezultatele acestora, cu condiția ca activitățile menționate să fie, în principiu, ele însele supuse TVA. Dreptul de deducere și, prin urmare, la rambursare face parte integrantă din mecanismul TVA, care, în principiu, nu poate fi limitat.

Potrivit celor mai recente date, suma creanței fiscale ce urmează a fi recuperată din buget (TVA spre deducere) înregistrată de companiile din RM, constituie circa 10.6 mlrd lei. Aceasta valoare reprezintă, în esență, o formă de creditare a statului de către aceste companii și care nu poate fi restituită titularilor datorită obstrucționării acestui drept prin legislație (restricționarea dreptului de restituire a TVA). Prin această formă de restricție, statul nu doar că limitează accesul la mijloacele circulante ale contribuabililor, dar și impune un cost adițional eventual pe seama acestora, generat de nevoia de a accesa credite sau alte forme de împrumut pentru necesitățile de afaceri operaționale.

1.2) Implementarea sistemului TVA la încasare pentru agenți economici mici/mijlocii

Demografia întreprinderilor din Republica Moldova este caracterizată de o rată scăzută a inițierii afacerilor, dar și de un nivel extrem de scăzut de supraviețuire a întreprinderilor mici. Potrivit statisticilor oficiale, mai puțin de jumătate dintre întreprinderile nou înființate reușesc să supraviețuiască la doi ani de la înființare. Rata de supraviețuire după 1 an este de circa 44,2%, iar rata de supraviețuire după 2 ani – circa 40,9%. Spre comparație, în UE rata de supraviețuire în următorul an după înființare este de 80%, iar în medie, jumătate dintre întreprinderi reușesc să supraviețuiască după 5 ani. Firmele mici sunt de obicei mult mai fragile din punct de vedere financiar și nu dispun de lichidități suficiente ca în cazul firmele mai mari, fapt care le face extrem de vulnerabile și mai puțin rezistente la crize¹.

Directiva 2006/112/EC include o măsură de sprijin extrem de importantă pentru IMM, în condițiile în care Statelor Membre pot prevedea ca TVA să devină exigibilă la data încasării contravalorii bunurilor livrate sau serviciilor prestate de IMM (sistemul TVA la încasare). Sistemul TVA la încasare constă în faptul ca atât plata cât și deducerea TVA este amânată până la data încasării clienților respectiv plății furnizorilor. La nivelul UE, acest sistem este unul opțional, fiind însă aplicat pe larg de mai multe state membre. Implementarea acestui sistem permite companiilor care nu depășesc un plafonul anual pre-stabilit al cifrei de afaceri să efectueze plata TVA la momentul

¹ https://sme.md/downloads/Evolutia-IMM-urilor_Brosura-en.pdf

încasării creanțelor. Potrivit unui Studiu² elaborat la nivelul Uniunii, Statele membre UE au optat pentru sau au sporit implementarea sistemului de TVA la încasare în ultimii ani. Mai mult, potrivit acestui Studiu mai multe state membre ar fi introdus sistemul de TVA la încasare ca răspuns la criza financiară, chiar dacă articolul 167a nu ar fi fost aprobat prin Directivă. Valoarea adăugată estimată, la acel moment, la nivelul UE din implementarea sistemului TVA la încasare constituia circa 18 milioane EUR.

Introducerea unui astfel de sistem în Republica Moldova a fost solicitată de comunitatea de afaceri de nenumărate ori, fiind urmărite crearea premiselor privind relansarea creșterii economice, a investițiilor, diminuarea șomajului, sporirea competitivității Republicii Moldova în vederea atragerii de investiții străine directe. Instituirea unui astfel de sistem va conduce stimularea întreprinderilor mici prin implementarea unui cadru fiscal care să sprijine redresarea acestora și care întinpină dificultăți din punct de vedere financiar datorită lipsei de lichidități.

1.3) Posibilitatea emiterii facturi fiscale pentru avansuri cu exercitarea concomitentă a dreptului de deducere a TVA aferentă avansurilor

Codul fiscal al Republicii Moldova, deși instituie obligația calculării TVA pentru avansurile încasate, amână dreptul deducerii TVA pentru avansurile plătite la o etapă ulterioară i.e. în momentul livrării mărfurilor/ prestării serviciilor (atunci când cumpărătorul va dispune de factura fiscală emisă de furnizor prin care se confirmă livrarea mărfurilor/prestarea serviciilor). Un astfel de impediment creează obstacole în operarea afacerilor și nu asigură principiul neutralității taxei prevăzută de legislația comunitară.

Potrivit Directivei 2006/112/EC dreptul de deducere ia naștere în momentul în care TVA deductibilă devine exigibilă. Exemplu elocvent de implementare a principiului prevăzută de Directivă poate servi și legislația României potrivit căreia, persoana impozabilă sau persoana juridică neimpozabilă, obligată la plata TVA, trebuie să autofactureze suma avansurilor plătite cel târziu până în cea de-a 15-a zi a lunii următoare celei în care a plătit avansurile, în cazul în care persoana respectivă nu se află în posesia facturii emise de furnizor/prestator, cu excepția situației în care faptul generator de taxă a intervenit în aceeași lună.

Astfel, pornind de la cadrul legislativ aplicabil în UE în materie de percepere/deducere TVA, se propune implementarea dreptului de deducere a sumei TVA aferentă avansurilor concomitent cu apariția obligației de a calcula TVA aferentă avansurilor. Această măsură, de asemenea, va consolida poziția financiară a companiilor, încurajându-le să investească mai mult.

2) Implementarea măsurilor fiscale menite să sprijine activitatea investițională

2.1) Stabilirea condițiilor similare de impozitare a venitului investițional

Codul fiscal include abordări discriminatorii în funcție de sursa de proveniență a venitului (obținut din străinătate versus din RM), precum și de statutul plătitorului de venit. Impunerea unor norme discriminatorii de impozitare a venitului, pe baza sursei de proveniență a acestuia, cât și a statutului plătitorului de venituri, reprezintă o măsură abuzivă, care contravine principiului egalității/nediscriminării și principiului așezării juste și echitabile a sarcinii fiscale (detalii în tabelul de mai jos).

² https://taxation-customs.ec.europa.eu/system/files/2018-01/vat_sme_scheme_vol_2_2017_en.pdf

Tipul venitului	Sursa de proveniență a venitului/categoria beneficiarului venitului/rata efectivă de impozitare			
	Republica Moldova		Străinătate	
	Persoane fizice rezidente	Persoane juridice rezidente	Persoane fizice rezidente	Persoane juridice rezidente
1) Dobânzi la depozite bancare/ titluri de creanță și obligațiuni, cu excepția celor incluse la pct.2)	6%	12%	12%	12%
2) Dobânzi la VMS și obligațiuni emise de APL	scutit	12%	scutit*	12%
3) Dobânzi la împrumuturi, altele decât cele menționate mai sus	12%	12%	12%	12%
4) Dividende	6% (cu excepția celor aferente profitului nerepartizat din 2008–2011 pentru care cota este 15%)	scutit (cu excepția celor aferente profitului nerepartizat din 2008–2011 pentru care cota este 15%)	12%	12%
5) Venitul impozabil din creșterea de capital, altul decât cel inclus la pct.6)	6%	12%	6%	12%
6) Venitul din creșterea de capital aferentă VMS/obligațiuni emise de APL	scutit	12%	scutit*	12%

* Deși redacția art.20 lit.z²⁰) din Codul fiscal pare să aplice un tratament similar aceluiași tip de venit obținut din străinătate, la moment nu au fost elaborate poziții oficiale de către autorități pe acest subiect.

Modul în care este construită abordarea fiscală actuală descurajează investițiile în instrumente, altele decât cele emise de stat/APL, precum și scad din atractivitatea potențialului investițional în străinătate. În context, merită subliniat faptul că veniturile investiționale/financiare obținute din străinătate sunt repatriate și impozitate în RM. Pe cale de consecință, acestea reprezintă un beneficiu economic considerabil pentru RM, susținând economia națională și contribuind la acumularea surselor la bugetul public național. Dreptul contribuabililor de a beneficia de aceleași cote de impozitare a venitului, urmează a fi aplicat, în egală măsură, indiferent de sursa de proveniență a acestuia. Astfel, se propune amendarea legislației fiscale prin stabilirea condițiilor similare de impozitare a venitului (indiferent de sursa de proveniență), fapt ce va asigura urmărirea scopului economic fundamentat și așteptarea legitimă a tuturor contribuabililor de a desfășura activitatea investițională/financiară în condiții egale și de protecție a concurenței loiale.

2.2) Restabilirea conceptului de ”creștere de capital” pentru persoanele juridice

Legislația fiscală include condiții inechitabile în raport cu sarcina fiscală aplicabilă creșterii de capital, în funcție de titularul venitului. Prevederile actuale ale Codului fiscal nu încurajează activitatea investițională a companiilor, o astfel de facilitate fiind oferită doar persoanelor fizice. În context, merită subliniat faptul că noțiunea de ”creștere de capital” a fost introdusă începând

cu intrarea în vigoare a Titlului II al Codului fiscal, din 1 ianuarie 1998, fiind aplicabilă, în egală măsură, persoanelor juridice și fizice rezidente. Începând, însă, cu 1 ianuarie 2020, creșterea de capital este aplicabilă doar persoanelor fizice rezidente și nerezidente ai RM. Respectiv, persoanele juridice rezidente au fost excluse din lista subiecților creșterii sau pierderii de capital, fiindu-le aplicabil regimul general de impozitare a venitului.

Contrar scopului anunțat de legiuitor la momentul promovării amendamentului sus-menționat, aplicabil din 2020, o astfel de măsură nu și-a găsit reflecția așteptată, în condițiile în care, prin efectele acestei măsuri, nu a fost simplificată administrarea fiscală și nu a crescut gradul de conformare prin generarea veniturilor bugetare suplimentare. Or, este evident faptul că, prin excluderea unei astfel de facilități, extrem de importantă pentru companii, presiunea fiscală aferentă venitului investițional a crescut de două ori, fapt care nu motivează amplificarea activității investiționale. Companiile au fost nevoite, mai degrabă, să adopte măsuri de planificare strategică și să-și revizuiască strategiile de investiții.

Investițiile și inovarea sunt deosebit de importante pentru stimularea creșterii economice pe termen lung. Impozitarea excesivă a creșterii de capital reduce investițiile, distorsionează alocarea resurselor și reduce eforturile companiilor de a valorifica pe deplin potențialul investițional. Astfel, introducerea aceluiași reguli de impozitare pentru persoanele juridice (aplicabile la moment doar persoanelor fizice), în raport cu veniturile investiționale (creșterea de capital) ar reprezenta un pas ferm spre stimularea activității investiționale, eliminarea discrepanțelor existente la moment în legislație, dar și ar contribui la planurile de relansare economică anunțate de Guvern.

2.3) *Revizuirea modalității de reportare a pierderilor fiscale*

Actualmente, în scopul determinării impozitului pe profit, legislația fiscală permite reportarea pierderilor fiscale eşalonat doar pentru următoarele cinci perioade fiscale. Formula existentă la moment nu încurajează activitatea investițională în Republica Moldova și nu oferă soluții la fel de atractive ca și alte state. În acest sens, ar putea fi considerate următoarele opțiuni:

- Eliminarea limitei de 5 ani pentru raportarea pierderilor fiscale înregistrate. Măsura va permite valorificarea eficientă a pierderilor suportate și va susține companiile noi create sau intrate pe piața din Republica Moldova în perioada pandemiei, crizei provocate de războiul din Ucraina, care au încetinit substanțial viteza de recuperare a investițiilor în RM. În practica internațională sunt multe exemple de state care nu au limitări de reportare a pierderilor fiscale precum Germania, Marea Britanie, Franța, Italia, etc. În România eşalonarea pierderii se efectuează pentru ultimii 7 ani, având una din cele mai rapide creșteri economice din Europa din ultimii ani.
- Posibilitatea reportării pierderilor fiscale și pentru perioadele precedente. De-a lungul timpului, unele state au privit opțiunea reportării pierderilor fiscale pentru perioadele precedente drept măsură de susținere a companiilor în perioada de criză și, implicit, de stabilizare a economiei. O astfel de opțiune s-a dovedit a fi un instrument eficient prin care guvernul oferă lichidități contribuabililor atunci când aceștia au nevoie (exemplu în acest sens fiind și anii de recesiune). Posibilitatea compensării pierderilor fiscale generate în perioada fiscală curentă cu venitul impozabil aferent anilor precedenți ar permite solicitarea rambursării impozitului pe profit declarat și achitat anterior. Lichiditățile oferite de stat și rezultate din reportarea pierderilor fiscale pe perioadele precedente vor încuraja contribuabilii să investească în proiecte profitabile și să stimuleze economia. Un astfel de

instrument de susținere a business-ului a fost îmbrățișat de mai multe state la nivel global în răspuns la diferite crize (ex. Republica Cehă, Polonia, Olanda, Noua Zeelandă, SUA)

3) Implementarea măsurilor menite să sprijine dezvoltarea sectorului energetic și gestionarea eficiență a deșeurilor

3.1) Măsuri ce țin de stimularea tehnologiilor de valorificare a energiei regenerabile/decarbonizare a sectorului energetic

Republica Moldova necesită stringent un domeniu energetic care să asigure securitatea aprovizionării cu resurse energetice și să sprijine obiectivele sale de dezvoltare durabilă. În acest sens, se impune necesitatea oferirii unor facilități fiscale, ținute să sprijine investițiile în capacități de producție de energie regenerabilă, să dezvolte tehnologii inovatoare care să asigure o economie cu emisii reduse de carbon și o adaptare la provocările generate de schimbările climatice. Astfel, date fiind vulnerabilitățile din sectorul energetic, dar și angajamentele asumate de Republica Moldova în contextul statutului de stat candidat, propunem următoarele măsuri în vederea stimulării tehnologiilor de valorificare a energiei regenerabile/decarbonizare a sectorului energetic:

- Scutirea/amânarea de TVA pentru panouri fotovoltaice și invertoare cu eliminarea taxei vamale pentru invertoare achitate la import. Această măsură va accelera dezvoltarea sectorului energetic, și anume industria de regenerabile.

- Deducerea accelerată pentru investițiile în proiectele de energie regenerabilă, sisteme de reciclare și alte active verzi. Deprecierea accelerată a investițiilor poate fi o măsură fundamentală pentru susținerea tranziției companiilor către o economie circulară, or, potrivit unor cercetări valoarea investițiilor efectuate de întreprinderi crește odată cu creșterea ratei de amortizare. Astfel, se propune ca investițiile în tehnologii ecologice să poată beneficia de o deprecie accelerată și care ar permite investitorilor să deducă până la 100% din investiția în astfel de proiecte în primul an de punere în exploatare.

- Scutirea/reducerea impozitului pe bunurile imobiliare pentru clădirile ce au surse regenerabile de producere a energiei. Scopul acestei măsuri este de a încuraja cetățenii, dar și mediul de afaceri să investească în surse de energie regenerabilă. Astfel, APL pot hotărî să acorde scutirea sau reducerea impozitului pentru clădirile noi sau reabilitate, pentru care proprietarii au executat, pe cheltuială proprie, lucrări pentru creșterea performanței energetice, pentru instalarea de sisteme de producere a energiei electrice din surse fotovoltaice sau pentru sisteme ecologice certificate de colectare și tratare a apelor uzate rezultate din consumul propriu. Scutirea/reducerea impozitului pe bunurile imobiliare este o măsură des întâlnită în străinătate.

Aceste prevederi legislative va stimula investițiile în tehnologii verzi, contribuind la tranziția către o economie sustenabilă și reducerea emisiilor de carbon precum și susținerea financiară a tuturor entităților, nu numai din domeniile selectate de autorități pentru a le susține în crizele energetice:

1. Companiile vor beneficia de o reducere semnificativă a impozitului pe venit în primul an, ceea ce va îmbunătăți fluxul de numerar și va permite reinvestirea economiilor în alte proiecte de dezvoltare.

2. Deducerea integrală a amortizării în primul an va reduce povara fiscală a companiilor, încurajând astfel adoptarea rapidă a tehnologiilor verzi și creșterea competitivității pe piață.

3. Prin reducerea impozitului pe venit cu valoarea totală a investiției în primul an, companiile vor avea un stimulent financiar puternic pentru a investi în proiecte de energie regenerabilă, reciclare și alte active verzi, contribuind astfel la atingerea obiectivelor naționale și internaționale de mediu.

4. Această completare legislativă va oferi companiilor un avantaj fiscal semnificativ, încurajând investițiile în tehnologii sustenabile și contribuind la protejarea mediului.

3.2) Măsuri ce țin de gestionarea eficientă a deșeurilor

Gestionarea eficientă a deșeurilor reprezintă un obiectiv fundamental și important pentru Republica Moldova, în special în contextul armonizării legislației naționale cu cea a UE. Legea nr. 209/2016 privind deșeurile este cadrul normativ principal care stabilește principiile și obiectivele politicii de stat în acest domeniu, reflectând angajamentele asumate de Republica Moldova în procesul de integrare europeană. Transpunerea legislației comunitare³ subliniază importanța atingerii unor standarde europene în gestionarea deșeurilor, cu accent pe reutilizarea și reciclarea acestora, inclusiv metalele feroase și neferoase.

Politica fiscală actuală a Republicii Moldova, care a reintrodus începând cu 15.08.2024 impozitarea veniturilor obținute din predarea deșeurilor de metale feroase și neferoase de către persoanele fizice, poate genera efecte negative asupra colectării și reciclării acestor materiale, precum și asupra grupurilor sociale vulnerabile. Deși guvernul urmărește prin aceste măsuri să sporească veniturile la bugetul de stat, există riscul ca impactul social și economic să fie semnificativ, afectând nu doar protecția mediului, dar și mijloacele de trai ale celor implicați în colectarea deșeurilor. Or, într-un context de sărăcie crescută, în special în mediul rural, aceste venituri reprezintă o sursă vitală pentru multe familii vulnerabile, care se bazează pe colectarea deșeurilor pentru a supraviețui. Împovărarea acestor persoane cu impozite suplimentare nu doar că le-ar reduce și mai mult veniturile, dar ar putea amplifica inegalitățile economice și sociale, limitându-le accesul la resurse și oportunități. În acest sens, reintroducerea scutirilor ar putea fi o măsură importantă pentru a proteja aceste grupuri vulnerabile și pentru a le oferi sprijin economic într-un mediu tot mai dificil. Mai mult, fără un sistem de fiscal bine gândit și argumentat, există riscul ca o parte semnificativă din colectarea deșeurilor să fie transferată în economia informală, afectând astfel piața legală și reducând eficiența politicilor fiscale.

Astfel, îndemnăm autoritățile să ia în considerare preocupările și recomandările noastre cu privire la necesitatea reintroducerii mecanismului de scutire al veniturilor obținute din predarea deșeurilor metalice de către persoanele fizice.

Cu înaltă considerațiune,

Mariana RUFĂ
Director Executiv

Document semnat electronic. Pentru verificarea semnăturii a se accesa: <https://msign.gov.md>

Executor: Sandra DOLGHII
Email: sandra.dolghii@eba.md
Tel. 022 907025, 069949404

³ Directiva 2008/98/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 19 noiembrie 2008 privind deșeurile